

RAZPISNI POGOJI

EVROPSKA POBUDA ZA MESTA

– INOVATIVNI UKREPI

TRETJI RAZPIS EUI-IA ZA ZBIRANJE PREDLOGOV
06/05/2024 – 14/10/2024

06/05/2024

Co-funded by
the European Union

Vsebina

1. UVOD	2
2. UPRAVIČENI ORGANI – KDO SE LAHKO PRIJAVI	3
2.1 PRVA KATEGORIJA	4
2.2 DRUGA KATEGORIJA	4
2.3 TRETJA KATEGORIJA	6
2.4 SKUPNE ZAHTEVE ZA UPRAVICENE MESTNE ORGANE	6
3. TEMATSKI SKLOP TRETJEGA RAZPISA ZA ZBIRANJE PREDLOGOV EUI-IA	7
3.1 ENERGETSKI PREHOD	8
3.2 TEHNOLOGIJA V MESTIH	16
4. FAZE PROJEKTA	24
5. NACELA FINANCIRANJA	25
6. USTVARJANJE IN RAZVOJ PROJEKTOV	26
6.1 PARTNERSTVO	26
6.2 INTERVENCIJSKA LOGIKA IN DELOVNI NACRT PROJEKTA	29
6.3 PODPORA STROKOVNJAKOV	30
6.4 PRENOS	31
6.5 KATEGORIJE STROSKOV	33
7. POSTOPEK PRIJAVE	34
8. IZBIRNI POSTOPEK	36
8.1 PREVERJANJE UPRAVICENOSTI	36
8.2 STRATESKA OCENA	37
8.3 OPERATIVNA OCENA	38
8.4 SISTEM TOCKOVANJA	39
8.5 MERILA ZA IZKLJUCITEV PROSILCEV ZA NEPOVRATNA SREDSTVA	40
9. ZACETNA FAZA IN NAROCANJE	41
10. KAKO PRIDOBITI POMOC	42
11. KLJUCNI DATUMI	42

1. UVOD

Zakonodajni sveženj kohezijske politike za obdobje 2021–2027 vključuje oblikovanje evropske pobude za mesta (ki je določena v členu 12 Uredbe (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu¹ – uredba o ESRR in KS), tj. instrumenta Evropske unije in **naslednice pobude Inovativni urbanistični ukrepi, ki se je izvajala v programskem obdobju 2014–2020**. Ta nova pobuda je temeljno orodje za podporo mestom vseh velikosti, krepitev zmogljivosti in znanja, podporo inovacijam ter razvoj prenosljivih in prilagodljivih inovativnih rešitev za urbane izzive, pomembne za Evropsko unijo (EU). Končni cilj je spodbuditi uporabo glavnih programov kohezijske politike na mestnih območjih s preverjenimi inovacijami, zlasti tistih, ki prejemajo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) za posebne cilje, opredeljene v členu 3 uredbe o ESRR in KS², ter okrepiti inovacijske zmogljivosti mest kot upravičencev do teh skladov ali posrednikov pri njihovem upravljanju.

Eden od glavnih ciljev evropske pobude za mesta (EUI) in zlasti njenega sklopa Inovativni ukrepi (EUI-IA) je še naprej nuditi podporo, ki je bila prvič zagotovljena v okviru pobude Inovativni urbanistični ukrepi, tako da se **mestnim organom po vsej Evropi zagotovijo prostor in viri za opredelitev in preskus (prek pilotnih projektov) novih inovativnih rešitev za medsebojno povezane in zapletene lokalne izzive, povezane s trajnostnim razvojem mest**. V okviru sklopa EUI-IA bodo mestni organi lahko preskusili, kako nove in nepreverjene rešitve delujejo v praksi in kako se odzivajo na kompleksno naravo resničnega življenja. Postopke in rezultate preskusa bodo nato uporabila partnerska mesta iz drugih držav (partnerji v prenosu), da bi tako podprli in okrepili prenosljivost in ponovljivost preskušanih inovativnih rešitev po vsej EU.

Mestni organi bi morali izkoristiti priložnost, ki jo ponuja sklop EUI-IA, ter preskusiti inovativne pristope in delovne metode zunaj obsega „običajnih projektov“ (ki bi se lahko financirali iz „tradicionalnih“ virov financiranja, vključno z glavnimi programi ESRR). Sklop EUI-IA omogoča mestom, da iz ambicioznih in ustvarjalnih zamisli oblikujejo prototipe, ki jih je mogoče preskusiti v resničnem mestnem okolju. Z drugimi besedami, sklop EUI-IA podpira pilotne projekte, ki so preveč tvegani, da bi se lahko financirali iz tradicionalnih virov financiranja, ki pa morajo biti visoko inovativni in eksperimentalni.

Projekti iz sklopa EUI-IA so izbrani na podlagi razpisov za zbiranje predlogov za eno ali več tem, ki jih predlaga Evropska komisija. Skupni proračun ESRR za pobudo EUI znaša 450 milijonov EUR, od tega je 75 % sredstev namenjenih podpori za sklop EUI-IA. **Vsak projekt lahko prejme do največ 5 milijonov EUR sofinanciranja iz ESRR, projekte pa je treba izvesti v največ treh letih in pol.**

---

¹ Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021R1058>. Specifični cilji, v katere je usmerjen ESRR, bodo opredeljeni v vsakem posameznem razpisu za zbiranje predlogov za sklop evropska pobuda za mesta – inovativni ukrepi.

² *Ibidem*.

Pobudo EUI upravlja Generalni direktorat Evropske komisije za regionalno in mestno politiko (GD REGIO) v okviru posrednega upravljanja. Evropska komisija je za pooblaščen subjekt za izvajanje pobude EUI določila regijo Hauts-de-France (Francija). Ustanovljen je bil stalni sekretariat za pobudo EUI, ki pomaga pooblaščenemu subjektu in zagotavlja vsakodnevno upravljanje pobude.

Pooblaščen organ s tem dokumentom o razpisnih pogojih poziva upravičene organe, naj predložijo projektne predloge v okviru tretjega razpisa za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA. Za ta razpis za zbiranje predlogov je dodeljen okvirni proračun ESRR v višini 90 milijonov EUR.

V tem dokumentu so določene zahteve in postopek, ki ga je treba izvesti pri tretji razpisu za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA. Dokument je treba brati v povezavi s smernicami EUI-IA, delovnim dokumentom Obrazec za prijavo in drugimi dokumenti, objavljenimi na spletišču pobude EUI, ki se nanaša na razpis.

2. UPRAVIČENI ORGANI – KDO SE LAHKO PRIJAVI

Za podporo pri izvedbi sklopa EUI-IA lahko zaprosijo naslednji organi:

- **prva kategorija:** vsak mestni organ lokalne upravne enote, ki je glede na stopnjo urbanizacije (DEGURBA) Eurostata opredeljena kot mesto, kraj ali predmestje (kar ustreza Eurostatovi oznaki DEGURBA 1 oziroma oznaki DEGURBA 2) in ima vsaj 50 000 prebivalcev;
- **druga kategorija:** združenje ali skupina mestnih organov s pravnim statusom organizirane aglomeracije, ki jo sestavljajo lokalne upravne enote, kjer večina (vsaj 51 %) prebivalcev živi v lokalni upravni enoti, ki je glede na stopnjo urbanizacije (DEGURBA) Eurostata opredeljena kot mesto, kraj ali predmestje (kar ustreza oznaki DEGURBA 1 oziroma oznaki DEGURBA 2) in kjer je skupno število prebivalcev vsaj 50 000;
- **tretja kategorija:** združenje ali skupina mestnih organov brez pravnega statusa organizirane aglomeracije, kjer so vsi vključeni mestni organi (glavni mestni organ in pridruženi mestni organi) lokalne upravne enote, opredeljene glede na stopnjo urbanizacije (DEGURBA) Eurostata kot mesta, kraji ali predmestja (kar ustreza oznaki DEGURBA 1 ali oznaki DEGURBA 2), in kjer je skupno število prebivalcev (glavni mestni organ in pridruženi mestni organi) vsaj 50 000.

Obrazec za prijavo na razpis za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA lahko oddajo samo zgoraj opredeljeni upravičeni mestni organi.

Opredelitev lokalnih upravnih enot, razvrstitev glede na stopnjo urbanizacije in podatki o številu prebivalcev temeljijo na podatkih iz korelacijske tabele EUI-IA (<https://www.urban->

initiative.eu/sites/default/files/2024-05/EUI-IA_Call_3_Correspondence_table.xlsx). Ta tabela se bo uporabljala kot glavni referenčni dokument za preverjanje upravičenosti. Prijavitelji so pozvani, da s pomočjo korelacijske tabele preverijo svojo upravičenost in zagotovijo informacije o lokalnih upravnih enotah znotraj svojih upravnih meja ter podatke o številu prebivalcev. Zelo priporočljivo je, da se pred izpolnitvijo obrazca za prijavo opravi samoocena upravičenosti (na podlagi zgoraj navedene korelacijske tabele). V primeru vrzeli, neskladij ali dvomov glede razlage podatkov, vključenih v korelacijsko tabelo EUI-IA, se priporoča, da se prijavitelji pred izpolnitvijo in oddajo obrazca za prijavo obrnejo na stalni sekretariat. Ta bo med izbirnim postopkom preveril upravičenost izključno na podlagi informacij, navedenih v obrazcu za prijavo. Če je status prijavitelja kot upravičenega kandidata negotov, se bo stalni sekretariat povezal z vsemi ustreznimi partnerji, vključno z Eurostatom, da bi ugotovil upravičenost.

2.1 PRVA KATEGORIJA

- Občine/mestni okraji/okrožja, katerih upravne meje ustrezajo enotni lokalni upravni enoti. V tem primeru se lokalna upravna enota razvrsti kot mesto, kraj in predmestje glede na stopnjo urbanizacije (oznaka 1 in/ali 2 v korelacijski tabeli – stolpec Stopnja urbanizacije) in ima vsaj 50 000 prebivalcev.
- Občine/mestni okraji, katerih upravne meje vključujejo več lokalnih upravnih enot. To velja za občine/mestne okraje na Portugalskem, Irskem, v Grčiji, na Malti in v Latviji, kjer Eurostatova opredelitev lokalne upravne enote ne ustreza občinam/mestnim okrajem, temveč medobčinskim enotam (župnijam) ali statističnim enotam (volilnim enotam). V tem primeru je občina/mestni okraj lahko upravičen le, če ima skupaj 50 000 prebivalcev in če večina (vsaj 51 % prebivalcev) živi v lokalni upravni enoti, ki je predmestje glede na stopnjo urbanizacije (oznaka 1 in/ali 2 v korelacijski tabeli – stolpec Stopnja urbanizacije) razvrščena kot mesto, kraj ali predmestje.

2.2 DRUGA KATEGORIJA

Organizirane aglomeracije, ki so združenje/skupina mestnih organov in ki izpolnjujejo naslednja merila:

- v skladu z nacionalno zakonodajo so uradno priznani kot ravni lokalne samouprave (ki se razlikuje od regionalne in pokrajinske ravni), pri čemer se morajo občine/mestni okraji pridružiti nadobčinski organizaciji (zato v to kategorijo niso vključena združenja, ki nastanejo prostovoljno, za določen namen in/ali z omejenim trajanjem);
- sestavljajo jih samo občine/mestni okraji (zato v to kategorijo niso vključena združenja, ki vključujejo druge institucije, kot so univerze, gospodarske zbornice itd.);

- imajo posebne pristojnosti, določene z nacionalno zakonodajo, ki jih nanje prenesejo vključene občine na področju politike, pomembnih za projekt EUI-IA. Združenja so pozvana k natančnemu sklicevanju na nacionalni pravni okvir. Organizirane aglomeracije imajo izključne pristojnosti za oblikovanje in izvajanje na področjih politike, pomembnih za projekt EUI-IA;
- imajo posebno politično (s posrednim zastopanjem vključenih občin) in upravno (posebno osebje) strukturo.

Primeri upravičenih organiziranih aglomeracij v okviru EUI-IA so:

- Francija: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération, Etablissements Publics Territoriaux (EPT) in Communautés de Communes;
- Italija: samo Città Metropolitane in Unione di Comuni. Opozoriti je treba, da Consorzi, Gruppi Azione Locale (GAL), Convenione dei Comuni ali katera koli druga organizirana aglomeracija, ki po italijanski nacionalni zakonodaji (Testo Unico degli Enti Locali) ne velja za lokalni organ, niso upravičeni;
- Nemčija: Landkreis;
- Španija: Mancomunidades in Area Metropolitana Barcelona. Opozoriti je treba, da se „Diputaciones provinciales“ (pokrajinske vlade) štejejo za pokrajinske organe in zato niso priznane kot upravičene organizirane aglomeracije;
- Portugalska: Comunidades Intermunicipais (CIM).

Evropska združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS), katerih partnerstva sestavljajo samo mestni organi (kot so opredeljeni zgoraj) in ki imajo posebne pristojnosti za oblikovanje in izvajanje politik, ki so pomembne za razpis EUI-IA, se štejejo za organizirane aglomeracije, zato se lahko v okviru razpisov za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA prijavijo kot glavni ali pridruženi mestni organi. EZTS, katerih partnerstva vključujejo druge organizacije (npr. države članice, regionalne organe, združenja, univerze itd.), se ne štejejo za organizirane aglomeracije in se ne morejo prijaviti kot glavni ali pridruženi mestni organi, lahko pa se kot izvajalski partnerji pridružijo predlogu, ki ga predloži upravičeni mestni organ.

V okviru sklopa EUI-IA se organizirane aglomeracije obravnavajo kot enoten mestni organ, ki predstavlja vse vključene občine/mestne svete. Zato se v projektnem predlogu, ki ga predloži organizirana aglomeracija, ta navede kot glavni mestni organ. Da bi preveril upravičenost organiziranih aglomeracij, stalni sekretariat preveri, ali je skupno število prebivalcev vsaj 50 000 in ali večina (vsaj 51 % prebivalcev) živi v lokalni upravni enoti, vključeni v aglomeracijo, ki je glede na stopnjo urbanizacije razvrščena kot mesto, kraj ali predmestje.

2.3 TRETJA KATEGORIJA

Vsako združenje mestnih organov (nacionalna/regionalna združenja mestnih organov, teritorialni sporazumi, razvojna okrožja itd.) in posamezni mestni organi, ki nimajo formaliziranih sporazumov o sodelovanju, vendar so se pripravljene skupaj prijaviti na razpis, lahko pri prijavi navedejo glavni mestni organ med vključenimi občinami/mestnimi okraji, druge pa navedejo kot pridružene mestne organe.

Da bi bili upravičeni, morajo biti vsi vključeni mestni organi (glavni in pridruženi mestni organi) priznani kot lokalne upravne enote in razvrščeni kot mesta, kraji ali predmestja glede na stopnjo urbanizacije Eurostata (oznaka DEGURBA 1 oziroma oznaka DEGURBA 2). Za mestne organe, katerih upravne meje vključujejo več kot eno lokalno upravno enoto, se uporabljajo enaka pravila za opredelitev stopnje urbanizacije iz oddelka 2.1. Razmerja med glavnim in pridruženim mestnim organom ob predložitvi obrazca za prijavo ni treba formalizirati. Če bo predlog odobren in podprt, bo treba razmerje formalizirati v obliki partnerskega sporazuma (stalni sekretariat bo glavnemu mestnemu organu zagotovil predlogo).

Dosedanje izkušnje kažejo, da posamezni projekti, ki jih izvajajo združenja ali skupine mest brez statusa organizirane aglomeracije, ki vključujejo več kot tri mestne organe (glavne in pridružene mestne organe) brez ozemelske povezanosti, tvegajo izgubo skladnosti in se lahko soočijo s težavami pri doseganju pomembnih rezultatov. Zato je priporočeno, da so združenja in/ali skupine mestnih organov (brez statusa organizirane aglomeracije), ki se želijo prijaviti, ozemelsko povezane in da si prizadevajo omejiti število vključenih pridruženih mestnih organov.

2.4 SKUPNE ZAHTEVE ZA UPRAVIČENE MESTNE ORGANE

Poleg zgoraj opisanih načel za vsako posamezno kategorijo upravičenih mestnih organov, se za vse upravičene mestne organe v okviru EUI-IA uporabljajo tudi naslednja načela:

- vsi mestni organi imajo sedež v eni od držav članic EU;
- obrazec za prijavo na razpis za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA lahko oddajo samo upravičeni mestni organi, kot so opredeljeni zgoraj. Obrazec za prijavo, ki ga bo predložil izvajalski partner, bo obravnavan kot neustrezen;
- mestni organi (kot so opredeljeni zgoraj) so lahko v projektnem predlogu navedeni le kot glavni in/ali pridruženi mestni organi. Kategorija izvajalskih partnerjev je rezervirana samo za institucije in/ali organizacije, ki v okviru EUI-IA niso priznane kot mestni organi;
- če je za inovativne rešitve potreben vmesni člen med mestom in podeželjem ali pristop k funkcionalnemu območju, je mogoče kot izvajalske partnerje vključiti lokalne upravne enote, ki so glede na stopnjo urbanizacije opredeljene kot podeželje (Eurostatova oznaka DEGURBA 3).

Opozoriti je treba, da se število prebivalcev teh enot ne upošteva pri doseganju minimalnega praga upravičenosti 50 000. Razlog za vključitev lokalnih upravnih enot, opredeljenih kot podeželje, mora biti jasno predstavljen in utemeljen v obrazcu za prijavo;

- mestni organ ali organizirana aglomeracija je lahko v okviru posameznega razpisa za zbiranje predlogov vključena le v en projektni predlog (tudi če so ti predlogi predloženi v okviru različnih tem istega razpisa za zbiranje predlogov). Pravilo velja tudi za pridružene mestne organe (občina je lahko vključena le v en projektni predlog kot glavni ali pridruženi mestni organ);
- mestni organi, ki jih je EUI-IA že podprla v odobrenem projektu v okviru prejšnjega razpisa za zbiranje predlogov, ne morejo predložiti novega prijavnega obrazca;
- mestni organi morajo izpolnjevati zahteve glede izključitve iz dostopa do financiranja (več podrobnosti je na voljo spodaj v oddelku 8.5 „Merila za izključitev za prosilce za donacije“ in v poglavju 3.3 smernic EUI-IA „Merila za izključitev za prosilce za donacije“).

Agencije in podjetja (npr. na področju energije/ravnanja z odpadki, gospodarskega razvoja, spodbujanja turizma itd.), ki so v popolni ali delni lasti občine/mestnega okraja, se ne štejejo za lokalne upravne enote in jih zato ni mogoče priznati kot upravičene mestne organe. Kljub temu so te organizacije lahko vključene v partnerstvo kot izvajalski partnerji (več podrobnosti o vlogah in odgovornostih izvajalskih partnerjev je na voljo v smernicah EUI-IA, poglavje 2.1.2 „Tipologija evropske pobude za mesta – partnerji za inovativne ukrepe“).

Opozoriti je treba, da se v primeru združenj ali skupin mestnih organov s pravnim statusom organiziranih aglomeracij (druga kategorija upravičenih organov – za podrobnosti glej zgoraj) institucija, vključno z vsemi drugimi vključenimi mestnimi organi, v okviru sklopa EUI-IA obravnava kot enoten mestni organ, zato se aglomeracija navede kot glavni mestni organ. V primeru združenj ali skupin mestnih organov brez pravnega statusa organizirane aglomeracije (tretja kategorija upravičenih organov – za podrobnosti glej zgoraj) morajo vključeni mestni organi določiti eno občino kot glavni mestni organ, druge občine pa kot pridružene mestne organe.

3. TEMATSKI SKLOP TRETJEGA RAZPISA ZA ZBIRANJE PREDLOGOV EUI-IA

Pobuda EUI je bila vzpostavljena kot eno od orodij za podporo izvajanju urbane agende EU, tj. ključnega sredstva za izvajanje nove Leipziške listine. V skladu s pristopom inovativnih urbanističnih ukrepov bodo razpisi za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA temeljili na temah, ki jih bo opredelila Evropska komisija na podlagi nove Leipziške listine in prednostnih nalogah Evropske komisije z medsektorsko razsežnostjo, kot sta zeleni in digitalni prehod. Zaradi večje razumljivosti projektov iz sklopa EUI-IA v zvezi s kohezijsko

politiko in olajšanja njihove poznejše razširitve in/ali ponovitve s sredstvi ESRR, so v razpisih za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA navedeni tudi posebni cilji kohezijske politike, v katere je razpis usmerjen. Prijavitelji bodo morali posebno pozornost nameniti dokazovanju ustreznosti rešitev, predlaganih za preskus, za kohezijsko politiko glede na predstavljene posebne cilje. Opremljen je tudi seznam kazalnikov (tj. kazalniki, ki se bodo uporabljali in spremljali skupaj z drugimi kazalniki, ki jih bodo projektni partnerji določili sami), da se olajša razumevanje zelenih učinkov na ravni projekta in omogoči združevanje rezultatov na ravni področja politike in/ali sklopa EUI-IA.

V okviru tretjega razpisa za zbiranje predlogov lahko prijavitelji predložijo projektne predloge, ki se osredotočajo na eno od dveh tem: Energetski prehod in Tehnologija v mestih.

3.1 ENERGETSKI PREHOD

SPLOŠNA OPREDELITEV IN OKVIR TEME „ENERGETSKI PREHOD “

Energija je osrednjega pomena za prehod Evropske unije na podnebno nevtralnost do leta 2050 v skladu z [evropskim zelenim dogovorom](#). Energetski sektor je odgovoren za več kot 75 % emisij toplogrednih plinov v EU, zato doživlja temeljito preobrazbo v smeri gospodarstva z neto ničelnimi emisijami toplogrednih plinov.

Ruska agresivna vojna proti Ukrajini je opozorila tudi na kritično odvisnost Evrope od virov fosilnih goriv in na velik gospodarski davek, do katerega pride v primeru pomanjkanja, zlasti za ranljive skupine in sektorje, ki so močno odvisni od energije.

EU je v okviru svojega odziva sprejela načrt [REPowerEU](#), ki predvideva: (i) zmanjšanje odvisnosti EU od fosilnih goriv s prihranki energije, (ii) povečanje raznolikosti oskrbe in (iii) hitro nadomestitev fosilnih goriv z obnovljivimi in nizkoogljičnimi alternativami.

Pred kratkim je Komisija predlagala, da se čiste in biološke tehnologije (tudi za proizvodnjo in porabo energije) vključijo med ključne tehnologije, na katerih je mogoče graditi industrijsko neodvisnost in dolgoročno konkurenčnost EU v okviru platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP)³.

EU temelji na celovitem zakonodajnem in političnem okviru, ki določa cilje za uporabo energije iz obnovljivih virov, energetske učinkovitost in razogljičenje stavbnega fonda. Za doseg te ciljev je potrebna mobilizacija vseh akterjev. Države članice so bile pozvane, naj do junija 2024 pripravijo končne posodobljene nacionalne energetske in podnebne načrte (NECP)⁴ in v njih opredelijo svoje prispevke.

---

³ Uredba (EU) 2024/795 z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije (platforma STEP).

⁴ [Nacionalni energetske in podnebne načrte \(europa.eu\)](#)

Ocenjuje se, da so za energetske prehode EU potrebne dodatne naložbe v višini 620 milijard EUR letno v primerjavi s sedanjimi ravni⁵.

V tem okviru ima kohezijska politika ključno vlogo in je usmerjena v doseganje socialno pravičnega energetskega prehoda. V obdobju 2021–2027 bo 33 % dodeljenih sredstev za programe iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in 56 % iz Kohezijskega sklada na voljo za naložbe v podnebne ukrepe, vključno s podporo za varčevanje z energijo (zlasti v stavbah), trajnostno mobilnost v mestih ter prilagajanje podnebnim spremembam v državah članicah, regijah, mestih in krajih. Več kot 15 % teh sredstev bo namenjenih varčevanju z energijo, spodbujanju energije iz obnovljivih virov, krepitvi pametnih omrežij ter izpopolnjevanju in prekvalificiranju ljudi za zeleni in digitalni prehod. Poleg tega bo Sklad za pravičen prehod kot nov instrument, ki je bil oblikovan za zagotovitev, da nobena regija ne bo zapostavljena, vložil dodatnih 25 milijard EUR v spretnosti in gospodarsko diverzifikacijo, podporo sektorjem obnovljivih virov energije in razogljičenje ogljično intenzivnih industrijskih panog v premogovniških regijah in drugih ozemljih, ki so jih najbolj prizadele negativne posledice podnebnega prehoda. Kohezijska politika v višini 110 milijard EUR je priložnost brez primere, da se zagotovi trajnostna pot do podnebno nevtralne Evrope⁶.

Za celostno obravnavanje onesnaženosti zraka, zanesljivosti in cenovne dostopnosti oskrbe z energijo ter razpoložljivosti javnega prevoza, stavb in storitev brez emisij ogljikovega dioksida na mestnih območjih so potrebne inovativne, celostne in socialno vključujoče rešitve. Energetski prehod je treba vključiti v celostne pristope, ki presegajo tradicionalne sektorje (energetika, promet in ravnanje z odpadki), da bi obravnavali širše družbene cilje, kot so aktivna mobilnost, cenovno dostopna stanovanja, energetska revščina, krožno gospodarstvo, javno zdravje in/ali spodbujanje delovnih mest in spretnosti za zeleni prehod.

Cilj EUI v okviru teme „Energetski prehod“ je podpreti preizkušanje prenosljivih in razširljivih inovativnih rešitev v realnih okoljih za ekonomsko uspešna, pametnejša in bolj integrirana lokalna energetska omrežja, ki ne povzročajo emisij ogljikovega dioksida in temeljijo na povpraševanju, hkrati pa krepijo vlogo državljanov in deležnikov pri pospešitvi prehoda.

Tema „Energetski prehod“ prispeva k številnim politikam in pobudam EU, kot so evropski zeleni dogovor, načrt REPowerEU, strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam, strateški načrt EU za energetske tehnologije, akcijski načrt EU za ničelno onesnaževanje, pobuda novi evropski Bauhaus, strategija za val prenove EU, pobuda za cenovno dostopna stanovanja, novi evropski okvir za mobilnost, misije EU za podnebno nevtralna in pametna mesta ter prilagajanje podnebnim spremembam, evropsko partnerstvo za spodbujanje urbanega prehoda programa Obzorje Evropa, Konvencija županov EU za podnebje in energijo ter pobuda za izzive inteligentnih mest, in je z njimi medsebojno povezana.

---

⁵ Raziskava o predvidevanjih za leto 2023 (COM(2023)376 z dne 6. julija 2023).

⁶ [#EURegioDataStories – Raziskovanje naložb 2021–2027](#)

Temelji tudi na dosežkih urbane agende za tematsko partnerstvo EU za „energetski prehod“ in ukrepih za boljše ureditev, financiranje in znanje na tem področju⁷.

Evropska komisija si prizadeva za uravnotežen nabor projektov, ki izpolnjujejo najvišje standarde kakovosti in hkrati odražajo geografsko, prostorsko in demografsko raznolikost evropskih mest. Pričakuje se, da bodo projektni predlogi zelo eksperimentalni in zato verjetno ne bodo financirani iz tradicionalnih ali glavnih virov financiranja.

POMEN ZA MESTNE ORGANE IN NJIHOVA VLOGA

Urbanistični ukrepi so bistvenega pomena za doseganje podnebne nevtralnosti. Več kot 75 % prebivalstva EU živi v urbanih območjih, do leta 2050 pa naj bi se to število povečalo na skoraj 85 %. Posledično so mesta odgovorna za večino povpraševanja po energiji v EU, ki se najpogosteje proizvede zunaj njihovih meja, in so odgovorna za najvišje ravni emisij toplogrednih plinov.

Hkrati so mesta kot središča gospodarskih dejavnosti, sodelovanja skupnosti in inovacij primerna za prevzem vodilne vloge pri uvajanju rešitev, ki jih zahteva energetski prehod, ter za vodenje partnerstev z znanstvenim strokovnim znanjem na terenu, deležniki iz celotnega energetskega spektra, podjetji in državljanji, da bi spodbudila usklajene ukrepe in spremembe vedenja potrošnikov.

Mesta lahko s svojo davčno in regulativno močjo na lokalni ravni usmerjajo razvoj na področju rabe zemljišč in prostorskega načrtovanja tako, da povečajo energetske učinkovitost v vseh mestnih sektorjih, od trajnostnega prometa (npr. območja brez avtomobilov, pristojbine na območjih s pogostimi zastoji) do lokalne proizvodnje energije iz obnovljivih virov (npr. zelene obveznice). Neposredna pooblastila jim daje tudi zakonodaja EU, kot sta nedavno revidirana direktiva o energetske učinkovitosti stavb⁸ in direktiva o energetske učinkovitosti⁹, ki predvideva, da morajo občine s 45 000 prebivalci in več pripraviti lokalne načrte za hlajenje in ogrevanje.

Mesta lahko dosežejo dejanske spremembe tudi kot lokalni ponudniki storitev pri upravljanju, vzdrževanju ali sprejemanju strateških odločitev o naložbah v sredstva v občinski lasti. V tej vlogi imajo namreč prednost pri izbiri načinov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki izhajajo iz vozniških parkov javnega prevoza, ravnanja z odpadki in odpadnimi vodami, sistemov ogrevanja/hlajenja občinskih stavb (vključno s stanovanji). Z zelenimi in inovativnimi javnimi naročili, energetskimi pregledi ali javno-zasebnimi partnerstvi lahko uveljavijo nove prakse.

Mestni organi so v dobrem položaju, da mobilizirajo ustrezne lokalne industrijske in gospodarske akterje. Trajnostne energetske sisteme je treba razviti v ustreznem obsegu, da bodo služili več potrošnikom in stavbam na ravni sosesk ali območij. Upravljanje z energijo v območjih ima pomembno vlogo pri oblikovanju pametnih integriranih energetskih sistemov, ki zmanjšujejo povpraševanje po

---

⁷ <https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/partnerships/energy-transition>

⁸ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR19003/energy-efficiency-of-buildings-meps-adopt-plans-to-decarbonise-the-sector>

⁹ Direktiva (EU) 2023/1791 z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955

primarni energiji. Območja predstavljajo primeren obseg za inovacije¹⁰ ter za vključevanje državljanov in prevzemanje neposrednega nadzora nad deli verige oskrbe z energijo (lokalni trgi). Zlasti majhna in srednje velika mesta bi lahko imela koristi od manj omejenih (centraliziranih) omrežij za distribucijo energije kot večje aglomeracije, ter bi se lahko posebej izkazala s takšnimi inovativnimi in participativnimi pristopi.

Po drugi strani pa prehod na bolj decentralizirane in dinamične energetske sisteme in tehnologije od mest in okoliških občin vedno bolj zahteva, da skupaj načrtujejo, kako se bo razvijalo povpraševanje po energiji in kako ga bo mogoče v določenem kraju sčasoma zadovoljiti. Združevanje moči pomaga pri doseganju kritične mase, potrebne za nekatere vrste naložb, za zagotavljanje učinkovitejše rabe virov in uresničevanje ekonomij obsega, diverzifikacijo virov oskrbe in/ali boljše vključevanje v večja energetska omrežja. Za financiranje in doseganje čistejše mobilnosti na območju dnevnih migracij ter na relaciji med mestom in podeželjem je zelo pomembno tudi delovanje prek upravnih meja in delovanje na ravni funkcionalnih mestnih območij.

Poleg tega se morajo mestni organi navaditi na pristop, ki bo bolj podoben trženju, da bodo lahko trdne energetske načrte in projekte predstavili širokemu krogu deležnikov, vključno z državljani, lokalnimi podjetji, raziskovalci, bankami in zasebnimi vlagatelji. Inovativne sheme financiranja in formula za privabljanje zasebnega financiranja bodo ključni dejavniki za krepitev ponovljivosti in možnosti za razširitev naložb. Pobude, kot sta EU City Facility¹¹ ali Smart Cities Marketplace¹², zagotavljajo konkretno praktično podporo in svetujejo, kako naj se mesta organizirajo v skladu s tem.

Glede na zgoraj navedeno se projektni predlogi na temo „energetskega prehoda“ ne smejo pripravljati ločeno od srednje- do dolgoročnih ukrepov za celovito reševanje družbeno-gospodarskih in okoljskih izzivov energetskega prehoda in se pričakuje, da bodo vključeni v obstoječe strateške in sistematčne pristope k ozelenitvi in/ali podnebni nevtralnosti ter odpornosti mesta. Takšni pristopi¹³ lahko na primer vključujejo strategije trajnostnega razvoja mest kohezijske politike¹⁴, akcijske načrte za trajnostno energijo in podnebje (SECAP), pripravljene v okviru Konvencije županov EU za podnebje in energijo¹⁵, načrte trajnostne mobilnosti v mestih (SUMP), lokalne zelene dogovore v okviru izzivov inteligentnih mest¹⁶ ali pogodbe o podnebnih mestih, ki jih pripravijo mesta, vključena v misijo EU za podnebno

---

¹⁰ Glej celostni pristop k pozitivnim energetskim območjem kot del revizije strateškega načrta za energetske tehnologije EU (COM 634 final z dne 20. oktobra 2023).

¹¹ <https://www.eucityfacility.eu/home.html>

¹² <https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu>

¹³ Seznam strateških/sistemskih pristopov je zgleden.

¹⁴ Člen 11 Uredbe (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu.

¹⁵ <https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/home>

¹⁶ <https://www.intelligentcitieschallenge.eu/local-green-deals>

nevtralna in pametna mesta¹⁷ ali ki k njej pristopijo. Takšna vključitev v ustrezne mestne strategije in načrte bo upoštevana v strateški oceni projektnih predlogov¹⁸.

SPODBUDE ZA MESTNE ORGANE

Ne da bi predpisovali pričakovane odzive, ki se lahko od mesta do mesta bistveno razlikujejo glede na njihovo velikost, notranje značilnosti in izzive, prijavitelje pozivamo, da pri pripravi projektnih predlogov upoštevajo spodaj navedene teme in vprašanja. Pri tem razpisu je mogoče in zelo priporočljivo preizkusiti tudi ukrepe, povezane z več kot eno od teh tem in vprašanj, in sicer na celovit način.

- **Zmanjševanje povpraševanja po energiji** v mestih s:
  - prenovo javnih stavb in stanovanjskega sektorja ter drugimi energetske ukrepi, ki nepremičninska podjetja, podjetja in/ali posameznike spodbujajo k tovrstnim naložbam, s posebnim poudarkom na revnih soseskah in/ali ranljivih gospodinjstvih, da bi odpravili energetske revščine in stroške pospešenega energetskega prehoda;
  - razogljičenjem mestnega javnega prevoza kot alternative osebnim avtomobilom z uporabo kombiniranega potenciala elektrifikacije (zlasti iz energije iz obnovljivih virov), povezanosti, avtomatizacije ali pametnih vozniških parkov, upravljanja cestnega prometa in energije. Raziskali bi lahko tudi nove rešitve na področju mikromobilnosti in mobilnosti kot storitve (MaaS), nove tehnologije in logistična vozlišča, katerih cilj je pospešiti prehod na čistejša in cenovno dostopnejša načina mobilnosti (hoja, kolesarjenje) z dodatnimi koristmi za zdravje, zastoje, nesreče, hrup in vse večjo revščino na področju prometa v mestih, pa tudi usklajene ukrepe za razogljičenje in spodbude na ravni funkcionalnih mestnih območij, da bi dnevnim migrantom zunaj upravnih meja mesta omogočili, da prispevajo k prehodu na čistejša načina mobilnosti in ga izkoristijo.
- **Diverzifikacija lokalnih virov energije** s čim večjim izkoriščanjem endogenega potenciala za proizvodnjo in uporabo obnovljivih virov energije (veter, voda, morje, sonce, geotermalna energija, biomasa) ali lokalnih sekundarnih virov energije, vključno s predelavo in uporabo različnih odpadkov in/ali sekundarnih virov toplote, ki so na voljo v mestu in njegovi okolici, pri čemer se odpravijo ovire krožnosti in učinkovite rabe virov.
- **Uvajanje pametnih in integriranih lokalnih energetskih sistemov** s spodbujanjem inovativnih pristopov k shranjevanju in oskrbi z energijo, da bi zmanjšali odvisnost od zunanjih virov, in/ali povečanje interakcije med stavbami in prometnimi energetske sistemi prek pametnih (energetskih ali toplotnih) omrežij ali z nadaljnjim preskušanjem in širitvijo modela pozitivnih energetskih območij (PED)¹⁹.

---

¹⁷ [Podnebno nevtralna in pametna mesta - Evropska komisija \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euipo/podnebno-nevtralna-in-pametna-mesta/)

¹⁸ Več podrobnosti o izbirnem postopku je na voljo v oddelku 3.2 [Smernic EU-IA za](#) prijavitelje.

¹⁹ V skladu z opredelitvijo, ki je bila pripravljena v okviru programske pobude Urbana Evropa v sklopu JPI „Pozitivna energetska območja za trajnostni urbani razvoj“: „*Pozitivna energetska območja so energetske učinkovite in energetske prilagodljive mestne območja ali skupine povezanih stavb, ki proizvajajo neto ničelne emisije*“.

- Čim večje vključevanje več deležnikov in državljanov z razvojem spodbud in/ali inovativnih podpornih shem in/ali poslovnih modelov za razvoj energetske skupnosti²⁰ in vseh drugih tovrstnih formul, ki različnim odjemalcem omogočajo, da postanejo energetski odjemalci in proizvajalci (angl. „prosumers“) energije na lokalnem trgu. Upoštevale bi se lahko tudi digitalne rešitve (pametne aplikacije, izmenjava podatkov) za pospešitev soudeležbe in spremembe vedenja.
- Spodbujanje delovnih mest in spretnosti za energetski prehod z ugotavljanjem in odpravljanjem obstoječih vrzeli na lokalnih trgih dela glede usposobljenega osebja za čiste prometne in energetske sektorje in/ali raziskovanjem možnosti za nove trajnostne izdelke, inovativna delovna mesta ter nadgrajeno znanje in spretnosti, ki jih lahko omogoči prehod. Predvsem bi lahko razmislili o socialnih inovacijah, ki vodijo k zaposljivosti najranljivejših in/ali razcvetu bližnjih storitev, ustanavljanju zagonskih podjetij (vključno z mikropodjetji), ki temeljijo na popravilu, ponovni uporabi in/ali komercializaciji visokokakovostnega recikliranja izdelkov.

CILJI KOHEZIJSKE POLITIKE

- Specifični cilj 2.1 za bolj zeleno Evropo s „spodbujanjem energetske učinkovitosti in zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov“.
- Specifični cilj 2.2 za bolj zeleno Evropo s „spodbujanjem energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, vključno s trajnostnimi merili, določenimi v tej direktivi“.
- Specifični cilj 2.3 za bolj zeleno Evropo z „razvojem pametnih energetskega sistemov, omrežij ter hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E)“.
- Specifični cilj 2.6 za bolj zeleno Evropo s „spodbujanjem prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri“.
- Specifični cilj 2.8 za bolj zeleno Evropo s „spodbujanjem trajnostne večmodalne mobilnosti v mestih v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika“.
- Specifični cilj 5.1 za Evropo, ki je bližje državljanom, s „spodbujanjem celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih“.

---

toplogrednih plinov in aktivno upravljajo letno lokalno ali regionalno presežno proizvodnjo energije iz obnovljivih virov. Zahtevajo integracijo različnih sistemov in infrastruktur ter interakcijo med stavbami, uporabniki in regionalnimi sistemi energije, mobilnosti in IKT, hkrati pa zagotavljajo oskrbo z energijo in dobro življenje za vse v skladu z družbeno, gospodarsko in okoljsko trajnostnostjo“.

²⁰ S svežnjem „Čista energija za vse Evropejce“, ki je bil sprejet leta 2019, je EU v svojo zakonodajo uvedla koncept energetske skupnosti, zlasti energetske skupnosti državljanov in [skupnosti za energijo iz obnovljivih virov](https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_en). https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_en

KAZALNIKI REZULTATOV IN UČINKOV

Projektni predlogi bodo med drugim ocenjeni glede na zmožnost doseganja verodostojnih rezultatov in zanesljivost metodologije za merjenje teh rezultatov.

Zlasti v okviru teme „Energetski prehod“ so mestni organi pozvani, da opredelijo sklop kazalnikov, ki celostno zajemajo medsebojno povezane dodatne koristi (npr. kakovost zraka, odpornost proti podnebnim spremembam, zaposlovanje, vključenost), ki bi jih ustvarili njihovi projektni predlogi.

Mestni organi se lahko v svojih vlogah sklicujejo na katerega koli od spodaj navedenih kazalnikov, kadar koli je to pomembno za njihove projektne zamisli. Seznam ni predpisan ali izčrpen. Vključuje kazalnike, ki niso izrecno povezani s predmetom teme o energetskem prehodu, vendar so lahko v pomoč pri izražanju oprijemljivih rezultatov in jih je zato vredno upoštevati. Takšne kazalnike je treba dopolniti s kazalniki, ki so pomembni za posamezen projekt.

Mestni organi lahko opredelijo lastne kazalnike za posamezne projekte, pri čemer upoštevajo navedene kazalnike, da bi na najbolj jasn in prepričljiv način prikazali spremembe, ki jih lahko dosežejo s svojim projektom.

Kazalniki učinkov

- Ustvarjeni novi izdelki in storitve (merilna enota: novi izdelki/storitve).
- Podprta infrastruktura (nova, obnovljena, preurejena ali posodobljena) (merilna enota: podprte infrastrukture).
- Ustvarjena in/ali podprta nova oprema (merilna enota: nova oprema).
- Podprte osebe (usposobljene, izpopolnjene, spremljane ali podprte) (merilna enota: osebe).
- Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami (merilna enota: podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami).
- Podprta podjetja (od tega: mikro, mala, srednja, velika) (merilna enota: podjetja).
- Prebivalstvo, zajeto s projekti v okviru celostnih ukrepov za socialno-ekonomsko vključevanje marginaliziranih skupnosti, gospodinjev z nizkimi dohodki in prikrajšanih skupin (merilna enota: osebe).
- Javne stavbe z izboljšano energetsko učinkovitostjo (merilna enota: kvadratni metri).
- Stanovanja z izboljšano energetsko učinkovitostjo (merilna enota: stanovanja).
- Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega npr. elektrika, toplota) (merilna enota: MW).

- Novo zgrajeni ali izboljšani vodi omrežja daljinskega ogrevanja in hlajenja za območja (*merilna enota*: km).
- Podprte skupnosti za energijo iz obnovljivih virov (*merilna enota*: skupnosti za energijo iz obnovljivih virov).
- Rešitve za shranjevanje električne energije (*merilna enota*: MWh).
- Nameščeni sistemi za spremljanje onesnaženosti zraka (*merilna enota*: število sistemov).²¹
- Digitalni sistemi za upravljanje pametnih energetskega sistema (*merilna enota*: komponente sistema).
- Deležniki, ki sodelujejo pri pripravi in soizvajanju projekta (*merilna enota*: udeležba deležnikov).
- Državljeni, vključeni v pripravo in soizvajanje projekta (*merilna enota*: osebe).

Kazalniki rezultatov

- Delovna mesta, ustvarjena v podprtih subjektih (*merilna enota*: letni FTE).
- Uporabniki novih in nadgrajenih digitalnih storitev, izdelkov in procesov (*merilna enota*: uporabniki/leto).
- MSP, ki uvajajo inovacije pri proizvodih, procesih, trženju ali organizaciji (*merska enota*: podjetja).
- Prijave blagovne znamke in modelov (*merska enota*: prijave blagovne znamke in modelov).
- Zmanjšana letna poraba končne energije (*merilna enota*: odstotek zmanjšanja v primerjavi s prejšnjim letom).
- Skupna proizvedena energija iz obnovljivih virov (od tega npr. elektrika, toplota) (*merilna enota*: MWh/leto).
- Ocenjene emisije toplogrednih plinov (*merilna enota*: tone CO₂ekv/leto).
- Izboljšanje kakovosti zraka (*merilna enota*: koncentracije drobnih delcev (PM_{2,5})).
- Uporabniki, povezani s pametnimi energetskega sistemi (*merilna enota*: končni uporabniki/leto).
- Letni uporabniki novega ali posodobljenega javnega prevoza (*merilna enota*: končni uporabniki/leto).

---

²¹ Merilne postaje izpolnjujejo zahteve glede kakovosti, določene v zakonodaji EU o čistem zraku, in sicer 2008/50 in 2004/107, ter so ustrezno prijavljene pri Evropski agenciji za okolje v skladu s Sklepom 2011/850.

- Povečanje števila prebivalcev, ki uporabljajo možnosti aktivne mobilnosti (*merilna enota*: odstotek lokalnega prebivalstva).
- Stopnja udeležbe, dosežena pri sodelovanju z lokalnimi skupnostmi (obveščanje, posvetovanje, soustvarjanje, soodločanje) (*merilna enota*: odstotek vključenega lokalnega prebivalstva).

3.2 TEHNOLOGIJA V MESTIH

SPLOŠNA OPREDELITEV IN OKVIR TEME „TEHNOLOGIJA V MESTIH“

Ena od šestih prednostnih nalog Evropske komisije²² je zagotoviti, da digitalna tehnologija prispeva k trajnostni rasti, izboljšuje kakovost življenja in zagotavlja vodilno vlogo Evrope v svetovnem gospodarstvu. Nove tehnologije so lahko pomemben zaveznik pri razvoju vključujočih, varnejših, odpornejših in trajnostnih mest.

Inovacije, zlasti novi val visokokotehnoloških inovacij, so odgovor EU na svetovno zavezo, da zmanjša emisije toplogrednih plinov, poveča digitalnost naših gospodarstev ter zagotovi zanesljivo preskrbo Evrope s hrano, energijo in surovinami. Novi evropski program za inovacije²³ predvideva ukrepe za mobilizacijo mest in regij prek „regionalnih inovacijskih dolin“, da bi pospešili uvajanje visokotehnoloških inovacij.

EU si prizadeva za trajnostno vizijo digitalne družbe, ki bo osredotočena na človeka in bo povečala vlogo državljanov in podjetij. Program Digitalna Evropa²⁴ 2030 podpira projekte, ki vključujejo več držav, da bi povečali evropske digitalne zmogljivosti in sposobnosti, osredotočene na štiri tematske cilje: digitalne spretnosti, digitalna infrastruktura, digitalna preobrazba podjetij in digitalizacija javnih storitev.

Da bi pripomogli k vzpostavitvi odpornega evropskega digitalnega desetletja²⁵, bi morali javne uprave, državljeni in podjetja imeti možnost uživati prednosti umetne inteligence ter se pri tem počutiti varne in zaščitene. Cilj evropske strategije za umetno inteligenco je, da EU postane vrhunsko vozlišče za umetno inteligenco ter zagotovi, da bo umetna inteligenca osredotočena na človeka in vredna zaupanja. Takšen cilj se kaže v evropskem pristopu k odličnosti in zaupanju s konkretnimi pravili in ukrepi.

Poleg umetne inteligence nam združevanje fizičnega in virtualnega sveta omogoča tudi internet stvari (IoT). Nudi inovativne rešitve in nam omogoča ustvarjanje pametnih okolij. Tehnologije interneta stvari so v ospredju digitalne preobrazbe svetovnega gospodarstva. Podatke, zbrane s senzorjev interneta

²² [Prednostne naloge 2019–2024 - Evropska komisija \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e30004/n/en/image/upload/sites/default/files/2019/05/Prednostne_naloge_2019-2024_-_Evropska_komisija.pdf)

²³ [Nova evropska agenda za inovacije – Evropska komisija \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e30004/n/en/image/upload/sites/default/files/2019/05/Nova_evropska_agenda_za_inovacije_-_Evropska_komisija.pdf)

²⁴ [Program Digitalna Evropa | Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e30004/n/en/image/upload/sites/default/files/2019/05/Program_Digitalna_Evropa_-_Oblikovanje_digitalne_prihodnosti_Evropa.pdf)

²⁵ [Evropsko digitalno desetletje | Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e30004/n/en/image/upload/sites/default/files/2019/05/Evropsko_digitalno_desetletje_-_Oblikovanje_digitalne_prihodnosti_Evropa.pdf)

stvari, je mogoče spremljati in posredovati osrednjemu sistemu, da sprožijo dejanje, pridobijo vpogled ali se odzovejo na drug povezan objekt, ki je oddaljen več sto kilometrov.

Podatki so še en pomemben vir digitalnega sveta, ki ima velik potencial za gospodarsko rast, konkurenčnost, inovacije, ustvarjanje delovnih mest in družbeni napredek na splošno. Razvoj aplikacij, ki temeljijo na podatkih, bo javni upravi, državljanom in podjetjem prinesel različne koristi: boljše oblikovanje politik in javnih storitev, izboljšano zdravstveno varstvo, nove izdelke in storitve, hkrati pa bo zmanjšal stroške javnih storitev ter izboljšal njihovo trajnostnost in učinkovitost.

V tem okviru kohezijski skladi prispevajo k razvoju vključujoče digitalne družbe, v kateri državljani, raziskovalne organizacije, podjetja in javne uprave v celoti izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja digitalizacija. Učinkovita e-uprava na nacionalni, regionalni in lokalni ravni vključuje razvoj orodij ter ponoven razmislek o organizaciji in procesih, da bi se javne storitve zagotavljale učinkoviteje, lažje, hitreje in z nižjimi stroški. Zlasti digitalne in telekomunikacijske tehnologije je mogoče uporabiti za izboljšanje tradicionalnih omrežij in storitev v korist lokalnih skupnosti z razvojem projektov, kot so pametna mesta in vasi.

Kohezijska politika namenja posebno pozornost reševanju okoljskih in podnebnih izzivov, zlasti prehodu na podnebno nevtrarno gospodarstvo do leta 2050, izkoriščanju potenciala digitalnih tehnologij za namene inovacij in podpori razvoju funkcionalnih mestnih območij²⁶.

Kohezijska politika že več kot desetletje prispeva k evropskim prizadevanjem za uporabo digitalne tehnologije za doseganje ciljev rasti in trajnostnosti. Za obdobje 2021–2027 je kohezijska politika predvidela več kot 40 milijard EUR naložb v digitalizacijo v okviru programov za obdobje 2021–2027, ki jih financirajo ESRR, ESS+, Kohezijski sklad, Interreg in Sklad za pravični prehod.

Cilj EUI v okviru teme „Tehnologija v mestih“ je podpreti preskušanje inovativnih rešitev, ki temeljijo na novih tehnologijah, v resničnem okolju za boljše storitve za državljane in/ali za povečanje zmogljivosti lokalnih organov za zagotavljanje teh storitev, in sicer s poskusi, ki bi se lahko s pomočjo naložb kohezijske politike ponovili v širšem obsegu.

Tema „Tehnologija v mestih“ prispeva k številnim politikam in pobudam EU, kot so evropski zeleni dogovor, Evropa, pripravljena na digitalno dobo, misija EU za podnebno nevtralna in pametna mesta, strategija EU za varnostno unijo, strategija EU za kibernetično varnost, pobuda novi evropski Bauhaus, izkoriščanje potenciala talentov v evropskih regijah, pilotno evropsko partnerstvo za inovacije za dejavno in zdravo staranje, ter je z njimi medsebojno povezana.

Temelji tudi na dosežkih urbane agende za tematsko partnerstvo EU za „digitalni prehod“ in ukrepih, razvitih za boljšo ureditev, financiranje in znanje na tem področju²⁷.

Evropska komisija si prizadeva za uravnotežen nabor projektov, ki izpolnjujejo najvišje standarde kakovosti in hkrati odražajo geografsko, prostorsko in demografsko raznolikost evropskih mest.

---

²⁶ Člen 11 Uredbe (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o ESRR an o KS.

²⁷ <https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/partnerships/digital-transition>

Pričakuje se, da bodo projektni predlogi zelo eksperimentalni in zato verjetno ne bodo financirani iz tradicionalnih ali glavnih virov financiranja.

POMEN ZA MESTNE ORGANE IN NJIHOVA VLOGA

Mesta so prostori pluralizma, ustvarjalnosti in solidarnosti. Kulturne in politične tradicije so temelj za razvoj mest, ki odražajo demokratične pravice in vrednote. Mesta so tudi laboratoriji za nove oblike reševanja problemov in preizkuševališča za družbene inovacije.

Mesta se soočajo s številnimi in vse bolj zapletenimi izzivi, vendar imajo na voljo tudi nova tehnološka orodja za njihovo uspešnejše reševanje. Tehnologija, podatki in informacije imajo vse pomembnejšo vlogo v življenju državljanov in spreminjajo dinamiko moči v naši družbi. Mesta so pri teh tehnoloških spremembah v ospredju. Zaradi svojega posebnega ekosistema z visoko gostoto prebivalstva in infrastrukture so mesta glavne lokacije za izvajanje novih tehnologij ter za pridobivanje, zbiranje in izmenjavo podatkov za optimizacijo koristi novih tehnologij s strani številnih deležnikov.

Možnosti novih tehnologij, s katerimi lahko mesta izboljšajo javne storitve, bolje sodelujejo z lokalnimi podjetji in državljani ter jim pomagajo pri vključevanju (aktivna in participativna demokracija), povečajo produktivnost in rešujejo izzive trajnosti, so neomejene.

Z ustvarjanjem inovativnih in vključujočih mestnih skupnosti za preskušanje in uporabo novih tehnologij za boljše upravljanje mest bi lahko v mestnem ekosistemu ustvarili novo dinamiko, orodja in procese, ki ustrezajo posebnim potrebam mesta, in/ali jih soustvarjali v okviru lokalnih in regionalnih inovacijskih grozdov ali digitalnih vozlišč.

Nedavni razvoj cenovno ugodnejših senzorjev je skupaj z razširjenostjo mobilnega in hitrega interneta ter miniaturizacijo računalniške tehnologije odprl pot novi tehnološki revoluciji. Internet stvari (IoT), umetna inteligenca (AI), globalni pozicionirni sistem (GPS) visoke ločljivosti, masovni podatki, tehnologija veriženja blokov, virtualna in razširjena resničnost (AR/VR), digitalni dvojčki z vgrajenimi osnovnimi komponentami AI in AR/VR ter novi gradbeni materiali in tehnike naj bi po pričakovanjih preoblikovali osnovne elemente delovanja mest ter spremenili način življenja in interakcije naših državljanov na mestnih območjih.

V tem okviru bi se morali lokalni organi osredotočiti na iskanje novih rešitev, ki temeljijo na kraju samem in so osredotočene na državljane ter obravnavajo potrebe skupnosti in se odzivajo na lokalne gospodarske, družbene in okoljske izzive, hkrati pa zagotavljajo zasebnost in varnost podatkov. Te tehnologije, ki se uporabljajo v mestnem okolju, bodo morale brezhibno sodelovati in biti vključujoče, da bodo koristile vsem državljanom.

Vprašanja javnega nadzora in lastništva lokalnih podatkov, zbranih z novimi tehnologijami, je treba skrbno in pregledno oceniti, zlasti v primerih, ko se storitve prenesejo na tretje osebe, ki bi lahko te podatke zlorabile. Aplikacije, ustvarjene v korist skupnosti, morajo biti brezplačne, odprtokodne in uporabniku prijazne. Tehnologije same po sebi so nevtralne, vendar bo od načina njihovega upravljanja odvisen dejanski vpliv na življenje v mestu.

Projektni predlogi na temo „Tehnologija v mestih“ se zato ne smejo pripravljati ločeno od srednje- do dolgoročnih ciljev prijavljenih mest, ki so izraženi na primer v strategijah trajnostnega razvoja mest v okviru kohezijske politike²⁸ ali v katerem koli drugem strateškem dokumentu na ravni mesta. Takšna vključitev v ustrezne mestne strategije in načrte bo upoštevana v strateški oceni projektnih predlogov²⁹.

SPODBUDE ZA MESTNE ORGANE

Ne da bi predpisovali pričakovane odzive, ki se lahko od mesta do mesta bistveno razlikujejo glede na njihovo velikost, notranje značilnosti in izzive, prijavitelje pozivamo, da pri pripravi projektnih predlogov upoštevajo spodaj navedene teme in vprašanja. Pri tem razpisu je mogoče in zelo priporočljivo preizkusiti tudi ukrepe, povezane z več kot eno od teh tem in vprašanj, in sicer na celovit način.

- **Zagotavljanje boljših in prilagojenih javnih storitev** z lažjim dostopom do kakovostnih storitev, zmanjševanjem upravnega bremena za državljane, ustvarjanjem novih prilagojenih storitev, izboljšanjem upravljanja javne infrastrukture, povečanjem preglednosti in učinkovitosti, zagotavljanjem izmenjave informacij z uporabniki v realnem času, zmanjšanjem stroškov, transakcijskega časa in napak. Poudarek mora biti na zmanjševanju stroškov, avtomatizaciji, pospeševanju in poenostavitvi upravnih postopkov. Za boj proti digitalnemu razkoraku mora biti podpora najranljivejšim pri digitalnem prehodu del vseh predlaganih sprememb.
- **Utrditev upravljanja na več ravneh in z več deležniki, zagotavljanje učinkovite participativne demokracije ter spodbujanje inovacij in konkurenčnosti** s povečanjem števila lokalnih deležnikov in državljanov, ki so dejavno in strukturno vključeni v strateško načrtovanje in postopek odločanja, pa tudi s krepitvijo pristopov sooblikovanja in soustvarjanja, na primer z vključevanjem enakosti spolov v načrtovanje mest; z razvojem organizacijske, regulativne in upravne strukture, ki zagotavlja okolje in pogoje za podporo kulture inovacij in spodbuja partnerstva med mesti, univerzami in lokalnimi podjetji za ustvarjanje/izboljšanje dinamike inovacij in pametne specializacije. Digitalno partnerstvo pametnih skupnosti AR/VR bi se lahko uporabilo tudi za omogočanje informiranih postopkov odločanja z naprednimi tehnikami modeliranja in naravnimi poglobljenimi vmesniki, ki krepijo vlogo mestnih deležnikov in državljanov (CitiVERSE).
- **Obvladovanje digitalne preobrazbe, zbiranja in izmenjave lokalnih podatkov ob zagotavljanju najvišjih standardov zasebnosti podatkov** z raziskovanjem, kako lahko mesta zbirajo, uporabljajo, shranjujejo in izmenjujejo podatke na ravni ožjih mestnih območij z večjo granularnostjo, da bi olajšala in izboljšala zagotavljanje storitev svojim državljanom, pomagala pri procesu odločanja na podlagi upravljanja podatkov, prispevala k lokalnemu gospodarskemu razvoju in inovacijam, usposabljanju in prekvalifikaciji najbolj ranljivih, spodbujala ustvarjanje delovnih mest in novih podjetij ter privabila in zadržala talente.
- **Izpopolnjevanje prostorskega načrtovanja ter rabe zemljišč in industrijskega coniranja** z uporabo tehnologij pri strateškem in prostorskem načrtovanju za zagotavljanje skladnega in optimalnega

²⁸ Člen 11 Uredbe (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu.

²⁹ Več podrobnosti o izbirnem postopku je na voljo v oddelku 3.2 [Smernic EU-IA](#) za prijavitelje.

razvoja mestnih in primestnih območij. Mesta morajo najti inovativne načine uporabe novih tehnologij za optimizacijo ravnovesja med potrebami različnih vrst rabe zemljišč, kot so stanovanja, prostorska aktivacija industrijskih območij, sanacija in prenova degradiranih območij, javni prostor in socialne storitve.

- **Zagotavljanje boljših storitev, digitalne in fizične dostopnosti ter vključenosti invalidov in starejšega prebivalstva** s povečanjem aktivne udeležbe v sistemu upravljanja mesta, z zbiranjem in analizo posebnih podatkov o lokalnih posebnih potrebah in izkušnjah za oblikovanje/prilagajanje lokalne politike, dodeljevanje sredstev, izboljšanje storitev in oblikovanje prilagojenih pametnih ulic in/ali infrastrukturne opreme/opreme za enak dostop do mestnega prostora, javnega prevoza in/ali stavb; z razvojem brezplačnih in odprtokodnih, uporabniku prijaznih mobilnih aplikacij, ki so prilagojene različnim oblikam invalidnosti (npr. bralniki zaslona, glasovni ukazi, velike pisave). Predlagani projekti morajo podpirati vključenost invalidov in politiko aktivnega staranja, s posebnim poudarkom na ukrepih za vključevanje na trg dela, vseživljenjsko učenje in zadržanje talentov.
- **Varna, zaščitena in odporna mesta** s preoblikovanjem mestnih prostorov, da bodo državljani manj izpostavljeni podnebnim spremembam in drugim grožnjam na podlagi ocene ranljivosti in scenarijev, s predlaganjem novih inovativnih storitev, infrastrukture in opreme, ki prispevajo tudi k odpornosti kritičnih infrastruktur in javnih prostorov, s pripravo in uporabo načrtov in tehnik preprečevanja in kriznega upravljanja, ki jih spremljajo specializirana usposabljanja za lokalne strokovnjake in ozaveščanje državljanov; s krepitvijo zmogljivosti lokalnih uprav v sodelovanju z državljani in deležniki za boj proti organiziranemu (kibernetskemu) kriminalu.

Med različnimi področji, ki jih je treba raziskati, da bi mesta v EU postala varnejša, zanesljivejša in odpornejša, lahko prijavitelji razmislijo o:

- **Krepitvi preprečevanja in blaženja naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek** (industrijska tveganja, ekstremne vremenske razmere, požari v naravi, potresi, tveganja za javno zdravje, grožnje varnosti) na urbanih območjih z vključevanjem tehnologij v napovedne in preventivne politike, načrte in projekte, ki se uporabljajo kot novi načini za oblikovanje različnih scenarijev, predvidevanje okoljskih in podnebnih izzivov ter gospodarskih tveganj, pa tudi s tem povezanih družbenih sprememb in zdravstvenih težav.
- **Zagotavljanju zanesljive preskrbe s hrano na urbanih in funkcionalnih območjih:** glede na povečane vplive podnebnih sprememb in krize biotske raznovrstnosti imajo mesta ključno vlogo pri oblikovanju „prehranskih okolij“. Nove tehnologije bi se lahko uporabljale na mestnih območjih na način, ki bi lahko ustvaril inovativne, vključujoče in integrirane načine za povezovanje z lokalnimi kmeti, da bi ustvarili funkcionalna območja za trajnostne in odporne prehranske sisteme.
- **Kibernetski varnosti:** z vključitvijo strateškega predvidevanja in proaktivnih postopkov upravljanja tveganja kibernetske varnosti v načrte in zasnove za vključevanje novih tehnologij v svoje infrastrukturne sisteme; s proaktivnim upravljanjem tveganja dobavne verige IKT za vsako novo tehnologijo, ki se uporablja v infrastrukturi in/ali storitvah mest. Zagotavljanje

kibernetske varnosti v mestih ob aktivnem vključevanju državljanov zahteva večplasten pristop z ustreznim upoštevanjem izobraževanja in ozaveščanja s poudarkom na najbolj ranljivih skupinah prebivalstva.

CILJI KOHEZIJSKE POLITIKE

- Specifični cilj 1.1 za konkurenčnejšo in pametnejšo Evropo z „*razvojem in izboljšanjem raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanjem naprednih tehnologij*“.
- Specifični cilj 1.2 za konkurenčnejšo in pametnejšo Evropo z „*izkoriščanjem prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe*“.
- Specifični cilj 1.4 za konkurenčnejšo in pametnejšo Evropo z „*razvojem znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo*“.
- Specifični cilj 1.5 za konkurenčnejšo in pametnejšo Evropo z „*izboljšanjem digitalne povezanosti*“.
- Specifični cilj 2.4 za bolj zeleno Evropo s „*spodbujanjem prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanja tveganja nesreč ter odpornosti, ob upoštevanju ekosistemskih pristopov*“.
- Specifični cilj 4.1 za bolj socialno in vključujočo Evropo z „*izboljšanjem učinkovitosti trgov dela in vključevanjem vanje ter dostopom do kakovostne zaposlitve z razvojem socialne infrastrukture in spodbujanjem socialnega gospodarstva*“.
- Specifični cilj 4.2 za bolj socialno in vključujočo Evropo z „*doslednejšim zagotavljanjem enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitvijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta*“.
- Specifični cilj 4.3 za bolj socialno in vključujočo Evropo s „*spodbujanjem socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki in prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami*“.
- Specifični cilj 5.1 za Evropo, ki je bližje državljanom, s „*spodbujanjem celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja kulture naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih*“.

KAZALNIKI REZULTATOV IN UČINKOV

Projektni predlogi bodo med drugim ocenjeni glede na sposobnost doseganja verodostojnih rezultatov in zanesljivost metodologije za merjenje teh rezultatov.

Zlasti v okviru teme „Tehnologija v mestih“ so mestni organi pozvani, da opredelijo sklop kazalnikov, ki celostno zajemajo medsebojno povezane dodatne koristi (npr. podprta podjetja, sodelovanje državljanov, delovna mesta in delovna sila, usposobljeni lokalni akterji ali državljani itd.), ki bi jih ustvarili njihovi projektni predlogi.

Mestni organi se lahko v svojih vlogah sklicujejo na katerega koli od spodaj navedenih kazalnikov, kadar koli je to pomembno za njihove projektne zamisli. Seznam ni predpisan ali izčrpen. Vključuje kazalnike, ki niso izrecno povezani s predmetom teme, vendar so lahko v pomoč pri izražanju oprijemljivih rezultatov in jih je zato vredno upoštevati. Takšne kazalnike je treba dopolniti s kazalniki, ki so pomembni za določen projekt.

Mestni organi lahko opredelijo lastne kazalnike za posamezne projekte, pri čemer upoštevajo navedene kazalnike, da bi na najbolj jasn in prepričljiv način prikazali spremembe, ki jih lahko dosežejo s svojim projektom.

Kazalniki učinkov

- Državljeni, ki sodelujejo pri pripravi in soizvajanju projekta; (*merilna enota*: osebe).
- Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami (*merilna enota*: podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami).
- Podprta podjetja (od tega: mikro, mala, srednja, velika) (*merilna enota*: podjetja).
- Podprta nova podjetja (*merilna enota*: nova podjetja).
- Ustvarjena in/ali podprta nova oprema (*merilna enota*: nova oprema).
- Ustvarjeni novi izdelki in storitve (*merilna enota*: novi izdelki/storitve).
- Podprte osebe (usposobljene, izpopolnjene, spremljane ali podprte) (*merilna enota*: osebe).
- Prebivalstvo, zajeto s projekti v okviru celostnih ukrepov za socialno-ekonomsko vključevanje marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki in prikrajšanih skupin (*merilna enota*: osebe).
- Deležniki, ki sodelujejo pri pripravi in soizvajanju projekta (*merilna enota*: udeležba deležnikov).
- Vrednost digitalnih storitev, izdelkov in procesov, razvitih za podjetja (*merilna enota*: EUR).
- Naložbe v nove ali nadgrajene sisteme za spremljanje nesreč, pripravljenost, opozarjanje in odzivanje na naravne nesreče (*merilna enota*: EUR).
- Naložbe v nove ali nadgrajene sisteme za spremljanje nesreč, pripravljenost, opozarjanje in odzivanje na naravna tveganja, ki niso povezana s podnebjem, in tveganja, povezana s človekovimi dejavnostmi (*merilna enota*: EUR).

Kazalniki rezultatov

- Podprta vajeništva v MSP (*merilna enota*: osebe).

- Delovna mesta, ustvarjena v podprtih subjektih (*merilna enota*: letni FTE).
- Dosežena stopnja sodelovanja pri sodelovanju z lokalnimi skupnostmi – obveščanje, posvetovanje, soustvarjanje, soodločanje (*merilna enota*: odstotek vključenega lokalnega prebivalstva).
- MSP, ki uvajajo inovacije pri proizvodih, procesih, trženju ali organizaciji (*merska enota*: podjetja);
- Prijave blagovne znamke in modelov (*merska enota*: prijave blagovne znamke in modelov).
- Osebe MSP, ki zaključi usposabljanje za spretnosti za pametno specializacijo, industrijski prehod in podjetništvo (po vrsti spretnosti: tehnične, vodstvene, podjetniške, zelene, druge) (*merilna enota*: udeleženci).
- Uporabniki novih in nadgrajenih digitalnih storitev, izdelkov in procesov (*merilna enota*: uporabniki/leto).
- Prebivalstvo, ki ima koristi od ukrepov za zaščito pred poplavami (*merilna enota*: odstotek zaščenega lokalnega prebivalstva).
- Prebivalstvo, ki ima koristi od ukrepov za zaščito pred požari v naravi (*merilna enota*: odstotek zaščenega lokalnega prebivalstva).
- Prebivalstvo, ki ima koristi od ukrepov varstva pred naravnimi nesrečami, povezanimi s podnebjem (razen poplav in gozdnih požarov) (*merilna enota*: odstotek zaščenega lokalnega prebivalstva).
- Prebivalstvo, ki ima koristi od zaščitnih ukrepov pred naravnimi tveganji, ki niso povezana s podnebjem, in tveganji, povezanimi s človekovimi dejavnostmi (*merilna enota*: odstotek zaščenega lokalnega prebivalstva).
- Letni uporabniki novih ali posodobljenih prostorov za storitve na področju zaposlovanja (*merilna enota*: uporabniki/leto).
- Letni uporabniki novih ali posodobljenih storitev e-zdravja (*merilna enota*: uporabniki/leto).
- Letni uporabniki novih ali posodobljenih zdravstvenih in/ali socialnih ustanov (*merska enota*: uporabniki/leto).

4. FAZE PROJEKTA

Življenjsko obdobje projekta v sklopu EUI-IA vsebuje štiri faze (za podrobnosti glej smernice EUI-IA):

- i. **priprava projekta** (krita s pavšalnim zneskom) zajema vse dejavnosti, povezane s pripravo projektne vloge, in se konča z odobritvijo projekta za financiranje s strani organov pobude EUI;
- ii. **začetna faza projekta** (krita s pavšalnim zneskom) traja šest mesecev in se začne po uradni odobritvi projekta. Je ločena od izvedbene faze, poteka pred uradnim začetkom izvajanja projekta in je namenjena izključno preverjanju pripravljenosti projekta (vključno s predhodno revizijo) ter dejavnostim vodenja projekta, da se ustvarijo pogoji za nemoten začetek in izvajanje projektnih dejavnosti;
- iii. **izvedbena faza projekta** traja tri leta in pol. Začne se po uspešnem zaključku začetne faze projekta in traja do odobrenega datuma zaključka izvajanja projekta.

Opozoriti je treba, da so pri dolžini projektnih delovnih svežnjev, ki se izvajajo v izvedbeni fazi, določene razlike:

- „horizontalni“ delovni svežnji: vodenje, spremljanje in vrednotenje projekta, obveščanje o projektu in njegova kapitalizacija trajajo celotno obdobje izvedbene faze (tri leta in pol). Pričakuje se, da bodo v zadnjih šestih mesecih faze izvajanja (ko se zaključi pilotni preskus inovativne rešitve, tj. izvajanje tematskih delovnih svežnjev) „horizontalni“ delovni svežnji osredotočeni na: povzetek in vrednotenje projektnih dejavnosti, pripravo sklepnih ugotovitev projekta, nadaljnje obveščanje, razširjanje in kapitalizacijo rezultatov projekta in pridobljenih izkušenj, pripravo zapuščine projekta z razmislekom o možnostih za nadaljevanje in razširitev preskušanih rešitev, ki so se izkazale za uspešne po koncu financiranja sklopa EUI-IA, prilagajanje preskušene inovativne rešitve v mestih partnerjev za prenos in njeno nadaljnjo uporabo drugod po Evropi ter na končno poročanje;
- **tematski delovni svežnji lahko trajajo največ tri leta in se morajo končati šest mesecev pred koncem izvedbene faze**, da se – kot je navedeno zgoraj – omogoči ustrezna ocena izvajanja projekta in preskušene inovativne rešitve za doseganje ciljev ter pričakovanih rezultatov, spodbudijo dejavnosti prenosa in nadaljnja kapitalizacija dosežkov projekta. Ocena uspešnosti projekta in preizkušene inovativne rešitve je ključnega pomena za razširitev na mestnem območju projekta in ponovljivost v drugih mestih po Evropi, zato je treba šestmesečno obdobje po eksperimentiranju nameniti ocenjevalnim dejavnostim;
- **delovni sveženj prenosa se začne najpozneje 12 mesecev po datumu začetka projekta in traja do konca faze izvajanja**. Začetek tega delovnega svežnja določijo MUA in partnerji za prenos po analizi najbolj izvedljivega in koristnega trenutka za začetek sodelovanja.

Partnerjem za prenos bi moral omogočiti, da se vključijo v najbolj primernem trenutku že v začetnih fazah izvajanja projekta.

- iv. faza **upravnega zaključka** (krita s pavšalnim zneskom) traja tri mesece in je povezana z vsemi upravnimi dejavnostmi, ki sledijo izvedbeni fazi, da se projekt zaključi ter potrdijo opisni dokumenti in dokumenti finančnega poročanja. Opozoriti je treba, da se pričakuje, da bodo v tej fazi predstavniki projekta EUI-IA še vedno na voljo za sodelovanje pri dejavnostih kapitalizacije in razširjanja znanja, ki jih je začel izvajati stalni sekretariat.

5. NAČELA FINANCIRANJA

Načelo skupnih stroškov

Sklop EUI-IA upošteva načelo skupnih stroškov. To pomeni, da v času, ko projekt prejema sofinanciranje iz ESRR v višini do 80 % upravičenih stroškov, mora vsak partner (glavni in pridruženi mestni organi, izvajalski partnerji in partnerji za prenos), ki prejema sredstva iz ESRR, zagotoviti vsaj 20 % javnega ali zasebnega prispevka za dopolnitev proračuna iz lastnih sredstev ali drugih virov (vendar ne iz drugega vira financiranja EU). Prispevek partnerjev je lahko v obliki denarja in/ali v naravi.

Plačila iz ESRR

Shema plačil za sklop EUI-IA temelji predvsem na načelih predplačil iz ESRR in povračila dejansko nastalih stroškov:

- **prvo plačilo (predplačilo) iz ESRR** v višini 50 % nepovratnih sredstev ESRR se glavnemu mestnemu organu izplača v 90 dneh po uspešnem zaključku začetne faze. To prvo predplačilo zajema tudi dva pavšalna zneska za delovna svežnja Priprava projekta in Začetna faza. Ta skupni pavšalni znesek v višini 100 000 EUR skupnih upravičenih stroškov (tj. 80 000 EUR sredstev iz ESRR) je sestavljen iz pavšalnega zneska v višini 25 000 EUR (tj. 20 000 EUR iz ESRR) za pripravo projekta in pavšalnega zneska v višini 75 000 EUR (tj. 60 000 EUR iz ESRR) za začetno fazo;
- **drugo plačilo (predplačilo) iz ESRR** v višini 30 % nepovratnih sredstev ESRR se glavnemu mestnemu organu izplača po predložitvi in odobritvi finančnega zahtevka 1, ki vključuje izdatke projekta, potrjene s prvostopenjsko kontrolo. Pred potrditvijo prvostopenjske kontrole morajo prijavljeni izdatki dosegati vsaj 35 % celotnega proračuna projekta. Če izdatki projekta, potrjeni s prvostopenjsko kontrolo, ne dosega 35 % skupnih upravičenih stroškov, se drugo predplačilo iz ESRR izplača na osnovi sorazmernosti;
- **tretje plačilo iz ESRR**, ki ustreza največ 20 % nepovratnih sredstev iz ESRR, se glavnemu mestnemu organu izplača po odobritvi (končnega) četrtega letnega poročila o napredku in končnega poročila o kakovosti ter potrditvi izdatkov projekta v finančnem zahtevku 2 s prvostopenjsko kontrolo. Končno letno poročilo o napredku se predloži najpozneje en mesec

po končani izvedbeni fazi, (končni) finančni zahtevek 2 pa skupaj s končnim poročilom o kakovosti ob koncu faze upravnega zaključka. Če izdatki projekta, potrjeni s prvostopenjsko kontrolo, ne dosegajo 100 % skupnih upravičenih stroškov projekta, se tretje plačilo iz ESRR izplača na osnovi sorazmernosti. Opozoriti je treba, da tretje plačilo ne temelji več na načelu predplačila, temveč na načelu povračila nastalih in plačanih stroškov. Projektni partnerji morajo zato vnaprej financirati svoje izdatke v zadnji fazi izvajanja projekta (ki niso zajeti v 80 % prejetega predplačila). Tretje plačilo zajema tudi pavšalni znesek v višini 20 000 EUR skupnih upravičenih stroškov (kar ustreza 16 000 EUR ESRR), ki zajema fazo upravnega zaključka projekta;

6. USTVARJANJE IN RAZVOJ PROJEKTOV

6.1 PARTNERSTVO

Kot je predstavljeno v oddelku 2 „Upravičeni organi – kdo se lahko prijavi“, lahko obrazec za prijavo v okviru razpisa za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA predložijo samo upravičeni mestni organi. Od glavnega mestnega organa se pričakuje, da bo v okviru projekta EUI-IA neposredno vključen v preskušanje in bo z vzpostavitvijo in vodenjem močnega projektnega partnerstva imel strateško vodilno vlogo pri razvoju projekta EUI-IA, da bo projekt tehnično, znanstveno in finančno izvedljiv.

V projektno partnerstvo so vključeni:

- **izvajalski partnerji** – ključne institucije in organizacije, ki lahko prispevajo k izvajanju projekta in imajo aktivno vlogo pri izvajanju in financiranju projektnih dejavnosti z zagotavljanjem finančnega prispevka za projekt (delež proračuna, ki ga zagotavlja projektni partner, tj. stopnja sofinanciranja);
- **Partnerji za prenos** – mesta, ki se želijo učiti iz preskušanja in replicirati inovativne rešitve, spremljajo izvajanje projekta in glavnemu mestnemu organu zagotavljajo zunanji pogled na prenosljivost ter ponovljivost preskušene inovativne rešitve;
- (če je primerno) **povezani mestni organ(-i)**.

Vsi projektni partnerji (glavni ali pridruženi mestni organi, izvajalski partnerji in partnerji za prenos), ki so upravičeni do sredstev iz ESRR, morajo zagotoviti lastne prispevke.

Vsi partnerji morajo imeti sedež v Evropski uniji (možna je vključitev izvajalskih partnerjev iz različnih držav, če imajo sedež v državah članicah EU in če obstaja jasna utemeljitev glede dodane vrednosti za projekt). Od vseh vključenih partnerjev se pričakuje tudi, da bodo svoje sodelovanje formalizirali s podpisom partnerskega sporazuma.

Glavni mestni organ

Projekti morajo izkazovati jasno odgovornost mestnega organa, ki je aktivno vključen v izvajanje dejavnosti in lokalno partnerstvo. Sklop EUI-IA deluje na podlagi glavnega mestnega organa, ki je odgovoren za splošno izvajanje in vodenje celotnega projekta. Glavni mestni organ nosi celotno finančno in pravno odgovornost do pooblaščenega subjekta. Drugi projektni partnerji so v razmerju do glavnega mestnega organa odgovorni sami. Odgovornosti partnerstva, ki ga zastopa glavni mestni organ, so opisane v sporazumu o dodelitvi sredstev, sklenjenim med glavnim mestnim organom in pooblaščenim subjektom, ter v partnerskem sporazumu, ki ga podpišejo vsi vključeni partnerji po odobritvi projekta (partnerji za prenos pa potem, ko so izbrani). Glavni mestni organ mora zagotoviti sodelovanje vseh projektnih partnerjev pri oblikovanju in izvajanju projekta.

Pridruženi mestni organi

Vsako obstoječe združenje mestnih organov (nacionalna/regionalna združenja mestnih organov, teritorialni sporazumi ali združenja, razvojna okrožja itd.) s pravnim statusom organizirane aglomeracije ali brez njega ter posamezni mestni organi, ki nimajo formaliziranega sporazuma o sodelovanju, vendar se želijo skupaj prijaviti v okviru sklopa EUI-IA, morajo v obrazcu za prijavo navesti eno lokalno upravno enoto kot glavni mestni organ in druge lokalne upravne enote kot pridružene mestne organe. Pridruženi mestni organi so odgovorni za izvajanje posebnih dejavnosti in pripravo povezanih rezultatov/izložkov. Pridruženi mestni organi imajo delež v proračunu projekta in poročajo o stroških, nastalih pri izvajanju dejavnosti. Podrobne informacije o pridruženih mestnih organih (vključno s pravnim statusom, izkušnjami in pristojnostmi, kontaktnimi osebami itd.) se navedejo v obrazcu za prijavo.

Priporočljivo je, da so združenja in/ali skupine mestnih organov (brez statusa organiziranih aglomeracij), ki se želijo prijaviti, ozemeljsko povezane in si prizadevajo omejiti število vključenih pridruženih mestnih organov.

Pridruženi mestni organi formalizirajo pogodbeno razmerje z glavnim mestnim organom tako, da kot drugi projektni partnerji po odobritvi projekta podpišejo partnerski sporazum.

Predlaganje novih oblik sodelovanja, združevanja sredstev za doseganje zelene kritične mase za skupni namen in s tem prijava na razpise za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA kot skupina mestnih organov je možno in včasih zelo zaželeno za spodbujanje dinamike funkcionalnih mestnih območij.

Izvajalski partnerji

Razvoj močnih partnerstev med javnimi organi, zasebnim sektorjem in civilno družbo (vključno z državljanji in prebivalci) je splošno priznan kot temelj trajnostnega razvoja mest. Odvisno od vprašanja, ki ga je treba obravnavati, ter na podlagi lokalnih okoliščin in prejšnjih izkušenj morajo glavni mestni

organi vključiti različne kombinacije ustreznih partnerjev (institucije, agencije – tudi če so v celoti v lasti občine/mestnih okrajev, visokošolske ustanove, partnerje iz zasebnega sektorja, vlagatelje, raziskovalne ustanove, nevladne organizacije itd.), ki so potrebni za izvedbo predlagane inovativne rešitve, doseganje ciljev projekta in zagotavljanje dolgoročnih učinkov glede trajnosti in razširitve. Izvajalski partnerji morajo imeti ustrezne izkušnje in strokovno znanje, ki dopolnjujejo izkušnje in strokovno znanje glavnega mestnega organa ter prinašajo dodano vrednost celotnemu projektu. Če naj bi projekti obravnavali izzive, ki jih deležniki in ciljne skupine zaznavajo kot najbolj pereče, če naj bi bili resnično drzni, inovativni in zavezani k uporabi preskušanih rešitev v širšem obsegu po zaključku projekta, bi si morali prizadevati izkoristiti znanje in izkušnje, ki obstajajo zunaj mestnih organov v lokalnem ekosistemu, pa tudi podporo javnih in/ali zasebnih vlagateljev, ki se želijo pridružiti.

Partnerstvo bi moralo biti uravnoteženo in bi se moralo dopolnjevati glede na politične in tematske pristojnosti. Partnerstva bi morala spodbujati horizontalno (vključno z akterji, ki se ukvarjajo z različnimi razsežnostmi urbanih izzivov, ki jih je treba obravnavati) in vertikalno povezovanje (vključno z različnimi ravni upravljanja). Ni rešitve, ki bi ustrezala vsem. Prijavitelji bi se morali zavedati, da lahko partnerstva z več kot 10 partnerji zahtevajo dodatna prizadevanja in sredstva za zagotovitev učinkovitega upravljanja.

Vsaka organizacija, ki je pravna oseba, ima lahko v projektu EUI-IA vlogo izvajalskega partnerja. Izvajalski partnerji imajo aktivno vlogo pri oblikovanju in izvajanju projekta ter so odgovorni za izvedbo določenih dejavnosti in pripravo povezanih rezultatov/izložkov. Izvajalski partnerji imajo delež v proračunu projekta in poročajo o stroških, ki so nastali pri izvajanju dejavnosti. Izvajalske partnerje je treba izbrati ob upoštevanju načel preglednosti in enake obravnave. Svetovalna podjetja, katerih glavni cilj sta razvoj in vodenje evropskih projektov, ter organizacije, ki nimajo osebja, predvidenega v proračunu (prijavljajo le stroške zunanjih izvedencev), ne morejo sodelovati v projektu kot izvajalski partnerji. Podrobne informacije o izvajalskih partnerjih (vključno s pravnim statusom, izkušnjami in kompetencami, kontaktnimi osebami itd.) je treba navesti v obrazcu za prijavo. Načeloma lahko izvajalski partner sodeluje pri več projektnih predlogih v okviru istega razpisa za zbiranje predlogov, če sta prispevek in dodana vrednost v različnih projektih jasno utemeljena.

Opozoriti je treba, da mestni organi ne morejo biti obravnavani in navedeni kot izvajalski partner, temveč le kot glavni mestni organ ali pridružen mestni organ, če izpolnjujejo zgoraj navedena merila upravičenosti.

Partnerji za prenos

Partnerji za prenos so mestni organi, ki se pridružijo projektnemu partnerstvu, da bi spremljali eksperimentiranje in se iz njega učili. Pričakuje se, da bodo pri vsakem projektu EUI-IA sodelovali trije partnerji za prenos iz drugih držav članic, ki niso država glavnega mestnega organa.

Partner za prenos lahko postane vsak mestni organ lokalne upravne enote, ki je glede na stopnjo urbanizacije (DEGURBA) Eurostata opredeljen kot mesto, kraj ali predmestje (kar ustreza Eurostatovi oznaki DEGURBA 1 oziroma oznaki DEGURBA 2) in ima sedež v Evropski uniji. Minimalno število prebivalcev ni zahtevano (partnerji za prenos lahko postanejo mesta vseh velikosti).

Logika, na kateri temelji poziv partnerjem za prenos, da se vključijo v projektno partnerstvo, je spodbujati prilagodljivost preskušene rešitve v druga mestna okolja v EU in tako povečati možnosti za njeno dolgoročno ponovitev v tujini in uporabo v širšem obsegu, po možnosti s financiranjem iz glavnih programov kohezijske politike in zlasti iz ESRR. S tem se lahko podpre tudi izmenjave znanja med mesti EU in vzpostavitev dolgoročnih odnosov med njimi. Sodelovanje v preskusu bo partnerjem za prenos omogočilo, da okrepijo svoj inovacijski potencial in povečajo svoje zmogljivosti za izvajanje inovativnih rešitev (tako v smislu vsebine kot procesa) ter se pripravijo na postopek prilagajanja in celotne ali delne ponovitve preskušene inovativne rešitve v svojih mestih, saj bodo sodelovali pri dejavnostih prenosa in imeli koristi od rešitve, ki se bo uresničila in prinesla rezultate, pa tudi premagala težave in ovire na poti do inovacije.

Partnerje za prenos je treba opredeliti in izbrati, od njih pa se pričakuje, da se bodo zavezali k projektnemu partnerstvu najpozneje v začetni fazi. Sodelovanje za prenos, ki se izvaja s prenosom delovnega svežnja, se mora začeti najpozneje po 12 mesecih od začetka izvajanja projekta. Partnerjem za prenos bo dodeljen fiksni proračun.

Vključevanje ciljnih skupin in širše skupine deležnikov

Pri pripravi projekta EUI-IA in nato v vseh fazah projekta je treba **glede na naravo projekta** opredeliti in vključiti **širšo skupino deležnikov: lokalne skupnosti, socialni partnerji, podjetja, nevladne organizacije, strokovnjaki, institucije, organizacije, posamezniki itd., pa tudi ciljne skupine projekta (tj. odvisno od projekta: državljani, pripravniki, iskalci zaposlitve, ranljive skupine in/ali marginalizirane skupnosti, uporabniki določene storitve ali uprave), na katere lahko projekt vpliva ali bo vplival.** Opredelitev deležnikov, razumevanje njihovega vpliva na projekt EUI-IA ter uravnoteženje njihovih potreb in pričakovanj so ključnega pomena za uspeh projekta. Zato bi morali mestni organi zbrati vse ustrezne deležnike, da bi bolje opredelili težave in potrebe, se dogovorili o skupni viziji ali željeni spremembi, h kateri naj bi prispeval projekt EUI-IA, ter oblikovali konkretne rešitve in ukrepe, ki bodo odpravili težave in pripeljali do želene spremembe. Širša skupina deležnikov ima neposredne in/ali posredne koristi, vendar nima neposredne vloge pri izvajanju projekta EUI-IA, zato se ti deležniki ne smejo šteti za partnerje projekta EUI-IA. Iz tega razloga jim ni niti dodeljen poseben proračun niti nimajo izrecnih odgovornosti pri izvajanju projekta, vendar se štejejo za pomembne in bi jih bilo treba aktivno vključiti (soustvarjanje), da se zagotovi nemotena in učinkovita izvedba projekta.

6.2 INTERVENCIJSKA LOGIKA IN DELOVNI NAČRT PROJEKTA

Intervencijska logika projekta EUI-IA je prikaz jasnega in dobro premišljenega razumevanja, kako naj bi **načrtovani ukrepi pripeljali do želenih sprememb in predvidenih rezultatov.** Gre za način opisovanja logičnega zaporedja med začetnimi potrebami, vložki, projektnimi dejavnostmi, izločki, rezultati in končnim učinkom. Je orodje za strukturiranje kompleksnih intervencij in pripravo vrednotenja projekta. Intervencijska logika opisuje, kakšni so razlogi za intervencijo/projekt, kakšni so izzivi/potrebe, ki so sprožili intervencijo, katere težave naj bi intervencija rešila, kakšna je „želena sprememba“ in kako naj se te spremembe dosežejo.

Intervencijska logika je sestavljena iz strateških in operativnih elementov ter elementov spremljanja in vrednotenja:

- strateški elementi vključujejo: splošni cilj, specifične cilje in pričakovane rezultate;
- operativni elementi vključujejo: delovni načrt projekta, delovne svežnje, dejavnosti, rezultate in izloške.

Delovni načrt projekta pojasnjuje vse, kar je povezano z načinom izvajanja vašega projekta. To je načrt, ki predstavlja vodilo za izvajanje vašega projekta, če bo financiran. Delovni načrt je razčlenitev projekta na glavne korake, imenovane delovni svežnji, delovni svežnji pa so razdeljeni na manjše korake, imenovane dejavnosti. Dejavnosti vodijo do rezultatov, vsak delovni sveženj pa do enega ali več izlozkov.

Delovni svežnji so gradniki delovnega načrta, predstavljajo glavne stebre projekta in so sestavljeni iz povezanih projektnih dejavnosti, ki so potrebne za izvedbo določenih delov projekta in pripravo izlozkov projekta. Za strukturiranje projekta EUI-IA bi bilo treba uporabiti naslednji sklop delovnih svežnjev:

- delovni sveženj Priprava in začetek projekta,
  - delovni sveženj Vodenje projekta,
  - delovni sveženj Spremljanje in vrednotenje,
  - delovni sveženj Obveščanje in kapitalizacija,
  - tematski delovni svežnji,
  - delovni sveženj za prenos,
  - delovni sveženj Zaključek;
- elementi spremljanja in vrednotenja vključujejo: kazalnike izlozkov in kazalnike rezultatov.

6.3 PODPORA STROKOVNJAKOV

Vsak projekt, ki se financira v okviru sklopa EUI-IA, bo deležen podpore strokovnjaka za pobudo EUI. Natančneje, strokovnjaki za pobudo EUI bodo projektom nudili:

- svetovanje in usmerjanje na strateški in operativni ravni v zvezi s projektom in njegovim izvajanjem;

- pomoč pri pripravi projektne dokumentacije in izložkov, ki bodo zajemali in razširjali dosežke ter možnosti za uporabo po končanem izvajanju (trajnostnost, možnost razširitve in prenosljivosti), pridobljene izkušnje in dobre prakse širši javnosti, da bi olajšali uporabo najuspešnejših inovacij v drugih mestih EU;
- sodelovanje in prispevanje k dejavnostim kapitalizacije in razširjanja;
- pomoč pri izvajanju delovnega svežnja za prenos.

Strokovnjaki EUI bodo stalno zagotavljali podporo in svetovanje med izvajanjem projektov ter v zaključni fazi.

Strokovnjaki EUI so posamezniki s poglobljenim znanjem o urbanih temah, ki so pomembne za vsak razpis za zbiranje predlogov. Imajo izkušnje pri sodelovanju z mestnimi organi v projektih, ki vključujejo javne naložbe in njihovo dejansko izvedbo, dobro poznajo okvir kohezijske politike ter imajo dokazane izkušnje pri podpiranju urbanističnih preskusov in inovacij.

Sklop EUI-IA neposredno krije vse stroške, povezane z dejavnostmi strokovnjakov za pobudo EUI (vključno s stroški potovanja in nastanitve). Zato prijavitelji v obrazcu za prijavo ne smejo predvideti proračunskih sredstev za ta namen.

6.4 PRENOS

Ključna novost v primerjavi s projekti inovativnih urbanističnih ukrepov, financiranimi v programskem obdobju 2014–2020, je vključitev elementov nadnacionalnega prenosa kot sestavnega dela projektov EUI-IA.

Pomembno je poudariti, da se projekti EUI-IA še vedno osredotočajo predvsem na preskušanje novih inovativnih rešitev v določenem kraju, vendar se s tem novim elementom pričakuje, da bodo procesom in rezultatom preskusov sledila partnerska mesta iz drugih držav (partnerji za prenos). V vse projekte EUI-IA je zdaj vključen poseben delovni sveženj za prenos s posebnimi dejavnostmi, proračuni, produkti in izložki.

Sklop EUI-IA je bil vzpostavljen za iskanje in podpiranje preskušanja prenosljivih in razširljivih inovativnih rešitev za reševanje vprašanj v zvezi s trajnostnim razvojem mest na ravni Evropske unije. Njegov cilj sta tudi zbiranje in izmenjava rezultatov preskusov (tudi s podpiranjem dejavnosti prenosa) za spodbujanje inovacijskih zmogljivosti in krepitev znanja za vsa mestna območja EU. Cilj je, da izložke projektov EUI-IA uporabijo (ponovijo, razširijo) tudi druga mesta EU, s čimer bi se povečal učinek celotne pobude, prispevalo k oblikovanju mestnih politik na različnih ravneh in podprlo sodelovanje med evropskimi mestnimi območji.

Vključevanje elemente prenosa bi se moralo osredotočiti na:

- omogočanje partnerjem za prenos, da spremljajo načrtovanje in poskusno uporabo preskušene inovativne rešitve;
- omogočanje partnerjem za prenos, da analizirajo svoje lokalna mestna okolja, da bi bolje razumeli, kako je mogoče inovativne rešitve prilagoditi lokalnim potrebam in razmeram;
- izmenjavo znanja in izkušenj med vsemi projektnimi partnerji;
- delitev ključnih vložkov, ki lahko v projekt EUI-IA vnesejo zunanjo perspektivo in navdihnejo partnerje za prenos;
- pripravo dokumentacije, ki jo bodo partnerji za prenos lahko uporabili za ponovitev inovativne rešitve v prihodnosti (študija o izvedljivosti in možnostih ter naložbena dokumentacija);
- pripravo zapuščine projekta EUI-IA v obliki modela EUI – inovativne rešitve, ki ga bodo lahko uporabljala druga mesta EU, ki jih zanima inovativna rešitev, s strani glavnega mestnega organa in njegovih projektnih partnerjev.

Zgoraj navedene dejavnosti se lahko izvajajo z naslednjimi **delovnimi metodami**: obiski na kraju samem, spletnimi ali izvenspletnimi delavnicami/srečanji/razpravami, strokovnimi pregledi, lastnim delom partnerjev za prenos, ki jim omogoča, da še bolje izkoristijo spoznanja, pridobljena pri prenosu, in se pripravijo na ponovitev inovativne rešitve v prihodnosti, ter drugimi želenimi oblikami dela in sodelovanja.

Od partnerjev za prenos se pričakuje, da bodo pripravili naslednje učne in naložbene rezultate in izloške: **raziskavo o zmogljivosti prenosa, študijo o izvedljivosti in možnostih ponovitve** (po eno za vsakega partnerja). Financirajo lahko tudi **naložbeno dokumentacijo in izvedbo manjših pilotnih naložb**.

Od glavnega mestnega organa se pričakuje, da bo pripravil **EUI – model inovativne rešitve**, tj. končni dokument, ki se osredotoča na prenosljivost in razširitev preskušene inovativne rešitve, da bi drugim (ne le partnerjem za prenos, temveč tudi vsem zainteresiranim mestom EU) omogočil, da se seznani z ugotovitvami, pridobljenimi na podlagi preskušanja, in pridobijo nekatere smernice o tem, kako pristopiti k ponovitvi.

Skupni proračun delovnega svežnja za prenos določi prijavitelj v sklopu EUI-IA in mora vključevati:

- proračun, ki je dodeljen glavnemu mestnemu organu in ustreznim izvajalskim partnerjem, ki podpirajo izvajanje delovnega svežnja za prenos;
- proračun za vsakega partnerja za prenos v obliki pavšalnega zneska (poenostavljena stroškovna možnost) v višini največ 150 000 EUR (tj. 120 000 EUR iz ESRR in lastni prispevek v višini 30 000 EUR).

Glavni mestni organ je odgovoren za opredelitev in izbiro partnerjev za prenos, ki jih želi vključiti v partnerstvo. Postopek določanja partnerjev za prenos bi se moral začeti že v fazi prijave, ko morajo prijavitelji opredeliti druga evropska mestna območja, ki bi lahko imela koristi od ponovitve predlagane

rešitve glede na ugodne pogoje za prenos (podobne značilnosti, okoliščine) ali glede na možnost krepitve inovacijskega potenciala; pojasniti, kako bodo/so bili določeni in izbrani najprimernejši partnerji za prenos in navesti morebitne partnerje za prenos, če so že določeni, skupaj s temeljnimi motivi/utemeljitvami. Ker je eden od ciljev EUI-IA, da bodo rezultate projektov uporabljala druga mesta, kar bo povečalo učinek celotne pobude, in ker je namen EUI-IA povečati ponovljivost inovativnih rešitev, razvitih v projektih, je pomembno, da lahko projekti v fazi prijave predstavijo dobro izdelan postopek, utemeljitev in motivacijo za izbiro najprimernejših partnerjev za prenos.

Partnerje za prenos je treba določiti najpozneje v začetni fazi, uspešen zaključek začetne faze pa je pogojen s tem, da partnerji za prenos podpišejo vsaj pisma o nameri.

Z izbiro partnerjev za prenos bi bilo treba omogočiti: (i) ohranitev dobrega ravnovesja z vidika raznolikosti mest, vključenih v partnerstvo (njihova velikost (majhna, srednje velika, velika mesta) in lokalizacije (manj razvite, prehodne in razvitejša regije), ter (ii) zbiranje najpomembnejših partnerjev za prenos za zagotavljanje kakovosti ponovitve. Zato **je treba pri izbiri partnerjev za prenos upoštevati nekatera vodilna načela:**

- partnerji za prenos so iz različnih držav članic EU;
- vsaj dve od štirih vključenih mest (glavni mestni organ + trije partnerji za prenos) sta iz manj razvitih regij ali prehodnih regij³⁰;
- partnerstvo vključuje mesta različnih velikosti.

6.5 KATEGORIJE STROŠKOV

Projekti EUI-IA lahko vključujejo naslednje kategorije stroškov:

- osebje,
- pisarna in uprava,
- potovanje in nastanitev,
- zunanji izvedenci in storitve,
- oprema,
- infrastrukturna in gradbena dela.

---

³⁰ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions/background>

Za vsako kategorijo stroškov so v smernicah EUI-IA na voljo opredelitev ter navodila za pripravo proračuna in poročanje. Projektnim partnerjem se močno priporoča, da se obrnejo na stalni sekretariat v primeru vprašanj v zvezi z upravičenostjo izdatkov, na katera v teh pravilih ni mogoče najti odgovora. Upoštevajte, da se izdatki partnerjev za prenos krijejo s pavšalnim zneskom.

Izdatke, ki se prijavijo v okviru projekta, mora revidirati prvostopenjski kontrolor. Ta mora pri svojem neodvisnem mnenju upoštevati zakonitost in pravilnost prijavljenih izdatkov, dobavo proizvodov in storitev, smotrnost prijavljenih izdatkov ter skladnost izdatkov in operacij s pravili EUI-IA, EU in nacionalnimi pravili. Ker se prvostopenjski kontrolor neposredno imenuje in financira v okviru sklopa EUI-IA, projektno partnerstvo pri pripravi proračuna projekta ne sme predvideti nobenih stroškov nadzora (revizije). Kontrole na kraju samem pri projektih bo prav tako organiziral prvostopenjski kontrolor. Kontrola na kraju samem pomeni, da si **bo prvostopenjski kontrolor dejansko ogledal projekt in preveril, ali so se določene dejavnosti, nakupi storitev in proizvodov ter naložbe dejansko izvajali v skladu z odobrenim obrazcem za prijavo in ali se upoštevajo s tem povezani predpisi.**

Kot je navedeno v načelih financiranja, projekti EUI-IA upoštevajo načelo „skupnih stroškov“: projekt se sofinancira iz ESRR v višini do 80 % skupnih upravičenih stroškov, vsak projektni partner (glavni ali pridruženi mestni organ, izvajalski partner in partner za prenos), ki prejme sredstva iz ESRR, pa mora zagotoviti finančni prispevek, da dopolni svoj proračun do ciljne vrednosti prispevka (najmanj 20 % upravičenih stroškov partnerja).

Če takšni prispevki izvirajo iz zasebnih virov, ne spadajo v okvir zakonodaje o državni pomoči. Če prispevki izvirajo iz javnih virov in če so projektne dejavnosti negospodarske, financiranje takih dejavnosti ne pomeni državne pomoči. Kadar pa gre za prispevke iz javnih virov države članice za projekte, ki vključujejo „gospodarske dejavnosti“, tj. ponujanje blaga in storitev na trgu, morajo biti taki projekti zasnovani tako, da so vsi javni prispevki skladni s pravili o državni pomoči na vseh ravneh, tj. na ravni lastnika, graditelja in/ali upravljavca projekta ali objekta. V takih primerih mora biti zagotovljeno javno financiranje v skladu z zahtevami uredbe *de minimis* ali s pogoji, določenimi v uredbi o splošnih skupinskih izjemah ali odločbi o storitvah splošnega gospodarskega pomena.

Podrobne informacije o javnih naročilih in državni pomoči so na voljo v smernicah EUI-IA.

7. POSTOPEK PRIJAVE

Sveženj za prijavo na tretji razpis za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA vsebuje naslednje:

- te **razpisne pogoje**, ki so na voljo v vseh jezikih EU. Opozoriti je treba, da v primeru neskladij prevlada angleška različica;
- **smernice EUI-IA (na voljo samo v angleščini)**, v katerih je treba podrobno preučiti splošna pravila pobude;

- **tehnične smernice za elektronsko platformo za izmenjave;**
- **podrobna navodila za izpolnjevanje obrazca za prijavo, ki so na voljo na spletu** v vseh jezikih EU na elektronski platformi za izmenjave. Opozoriti pa je treba, da v primeru neskladij prevladuje angleška različica;
- **delovni dokument Obrazec za prijavo** (delovna različica obrazca za prijavo in potrditvenega lista, tj. Wordov dokument, ki je na voljo samo v angleščini) kot orodje za pomoč pri pripravi prijave.

Vsa dokumentacija je na voljo na spletišču pobude EUI.

Postopek prijave je v celoti brezpapiren, saj se uporablja elektronska platforma za izmenjave (<https://connect.urban-initiative.eu>).

Prijava vsebuje:

- **obrazec za prijavo:** obrazec za prijavo je treba izpolniti prek spletne elektronske platforme za izmenjave. Sestavljen je iz razdelkov, v katerih so predstavljeni projektna zamisel in utemeljitev (vključno z informacijami o inovativnosti predloga), partnerstvo (vključno z glavnim mestnim organom, izvajalskimi partnerji, partnerji za prenos in po potrebi pridruženimi mestnimi organi), glavni cilji in pričakovani rezultati, predlagani delovni načrt in proračun. Urejanje in predložitev sta mogoča le med odprtim razpisom za zbiranje predlogov. Prijava vključuje številne samodejne povezave, formule in preverjanja. Te funkcije pomenijo, da se v obrazcu prikažejo sporočila o napakah, če ta ni pravilno izpolnjen (vključno z manjkajočim potrditvenim listom), zato ga ni mogoče oddati. S tem se bistveno zmanjša tveganje predložitve neustreznih prijav;
- **priloga:** prijavitelji lahko na elektronsko platformo za izmenjave naložijo eno prilogo, ki bo priložena obrazcu za prijavo. To je lahko zemljevid, ki prikazuje območje intervencije, graf, infografika itd. Vrsta in velikost datoteke, ki jo je treba priložiti, sta določeni v navodilih elektronske platforme za izmenjave;
- **potrditveni list:** potrditveni list se samodejno ustvari na spletni platformi med izpolnjevanjem obrazca za prijavo ali po zaključku izpolnjevanja. Treba ga je natisniti, podpisati s strani zakonitega zastopnika glavnega mestnega organa, skenirati in naložiti v razdelek H Potrditveni list na obrazcu za prijavo. Prijavnega obrazca ni mogoče oddati brez potrditvenega lista.

Priporočljivo je, da prijavitelji obrazec za prijavo izpolnijo v razumljivi angleščini, čeprav ga lahko predložijo tudi v katerem koli drugem uradnem jeziku EU. Opozoriti je treba, da bodo strateške in operativne ocene opravljene na podlagi angleške različice obrazca za prijavo (če bo obrazec predložen v drugem jeziku, ga bo v angleščino prevedel zunanji izvajalec, ki ga bo najel stalni sekretariat). Prijavitelji morajo upoštevati, da stalni sekretariat ne jamči za kakovost prevoda. Poleg tega bodo morali biti sporazum o dodelitvi sredstev, vodenje projekta, uradno poročanje, ključni rezultati in vsa komunikacija s pooblaščenim subjektom in stalnim sekretariatom v angleščini.

Končni rok za oddajo obrazca za prijavo in potrditvenega lista je
14. 10. 2024, ob 14.00 po srednjeevropskem času

8. IZBIRNI POSTOPEK

Po oddaji je vsaka prijava predmet izbirnega postopka, ki poteka v naslednjih korakih:

1. preverjanje upravičenosti;
2. strateška ocena;
3. operativna ocena.

8.1 PREVERJANJE UPRAVIČENOSTI

Stalni sekretariat po zaključku razpisa za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA preveri upravičenost vseh predloženih projektnih prijav pred razpisnim rokom. Namen preverjanja upravičenosti je preveriti skladnost prejetih obrazcev za prijavo in njihovih prilog s formalnimi merili upravičenosti, preprečiti nadaljnje ocenjevanje neupravičenih prijav in zagotoviti enako obravnavo vseh predlogov, ki bodo izbrani za financiranje.

Merila za upravičenost za sklop EUI-IA so naslednja:

1. obrazec za prijavo je bil predložen po elektronski poti prek elektronske platforme za izmenjave pred rokom, navedenim v razpisnih pogojih v zvezi z razpisom za zbiranje predlogov;
2. obrazec za prijavo je v celoti izpolnjen;
3. prijavitelj je enoten mestni organ lokalne upravne enote, ki je glede na stopnjo urbanizacije opredeljena kot mesto, kraj ali predmestje (kar ustreza Eurostatovi oznaki DEGURBA 1 oziroma DEGURBA 2) in ima vsaj 50 000 prebivalcev,

ALI

prijavitelj je združenje ali skupina mestnih organov s pravnim statusom organizirane aglomeracije, ki jo sestavljajo lokalne upravne enote, kjer večina (vsaj 51 %) prebivalcev živi v lokalnih upravnih enotah, ki so glede na stopnjo urbanizacije (DEGURBA) Eurostata opredeljene

kot mesta, kraji ali predmestja (kar ustreza oznaki DEGURBA 1 oziroma oznaki DEGURBA 2) in kjer skupno število prebivalcev znaša vsaj 50 000,

ALI

prijavitelj je združenje ali skupina mestnih organov brez pravnega statusa organiziranih aglomeracij, kjer so vsi vključeni mestni organi (glavni mestni organ in pridruženi mestni organi) lokalne upravne enote, opredeljene glede na stopnjo urbanizacije (DEGURBA) Eurostata kot mesta, kraji ali predmestja (kar ustreza oznaki DEGURBA 1 oziroma oznaki DEGURBA 2), in kjer skupno število prebivalcev (glavni mestni organ in pridruženi mestni organi) znaša vsaj 50 000;

4. obdobje upravičenosti je upoštevano: datum zaključka projekta je skladen z razpisom in zahtevami pobude;
5. upoštevane so najvišje proračunske zahteve (največ 5 milijonov EUR iz ESRR) in načelo sofinanciranja (najmanj 20 % prispevka, ki ga zagotovi partnerstvo);
6. vsi vključeni partnerji (glavni mestni organ, pridruženi mestni organi in izvajalski partnerji) so iz držav članic EU;
7. v primeru združenja ali skupine mestnih organov brez pravnega statusa organizirane aglomeracije se v obrazcu za prijavo navedejo glavni mestni organ in pridruženi mestni organi;
8. mestni organi (glavni mestni organi in/ali pridruženi mestni organi), ki se prijavljajo, sodelujejo samo v enem projektnem predlogu v okviru istega razpisa za zbiranje predlogov;
9. mestni organi (glavni mestni organi in/ali pridruženi mestni organi), ki se prijavljajo, niso bili izbrani in financirani na prejšnjem razpisu za zbiranje predlogov EUI-IA;
10. nespremenjen potrditveni list, ki ga ustrezno podpiše zakoniti zastopnik glavnega mestnega organa, je naložen na elektronski platformi za izmenjave v razdelku Potrditveni list obrazca za prijavo.

Če niso izpolnjene vse zgoraj navedene zahteve, se prijava šteje za neustrezno, njena nadaljnja obravnava pa se prekine. Prijavitelji bodo ob koncu preverjanja upravičenosti obveščeni o odločitvi v zvezi z njihovo prijavo (nadaljevanje ali zavrnitev).

8.2 STRATEŠKA OCENA

Prijave, ki bodo razglašene za upravičene in sprejemljive, bodo predmet strateške ocene, ki jo bo opravila skupina zunanjih izvedencev. Strateška ocena predstavlja **70 %** teže celotne ocene projekta, vključuje pa naslednja merila:

- **inovativnost in ustreznost** (30 %): v kolikšni meri lahko prijavitelj dokaže, da projektni predlog prinaša novo rešitev, ki ima dodano vrednost v zvezi s temo razpisa; v kolikšni meri je rešitev ustrezna za lokalno okolje in cilje kohezijske politike;
- **partnerstvo in soustvarjanje** (12 %): v kolikšni meri je partnerstvo ustrezno in zanesljivo za izvajanje predlagane rešitve in doseganje pričakovanih rezultatov; v kolikšni meri predlog omogoča smiselno sodelovanje in soustvarjanje deležnikov, ciljnih skupin in prebivalcev;
- **merljivost rezultatov in vpliva** (12 %): v kolikšni meri so pričakovani rezultati specifični in realni ter odražajo pričakovani vpliv projekta na lokalno okolje in upravičence/končne uporabnike;
- **trajnostnost in nadgradnja** (8 %): v kolikšni meri bo projekt trajno prispeval k reševanju opredeljenega izziva; v kolikšni meri bo predlagana rešitev samostojna tudi po zaključku projekta in v kolikšni meri jo bo mogoče razširiti, če se bo izkazala za uspešno;
- **prenosljivost projekta** (8 %): v kolikšni meri bo projekt mogoče prenesti na druga mestna območja v Evropi.

Okvirna vprašanja za ocenjevanje za vsako merilo so predstavljena v Smernicah EUI-IA, poglavje 3.2 „Izbirni postopek“.

Na podlagi strateške ocene skupina zunanjih strokovnjakov pripravi oceno vlog in jih razvrsti glede na število točk v strateški oceni. V dogovoru z Evropsko komisijo se vloge, ki se uvrstijo v ožji izbor, uvrstijo v operativno oceno. Vlagatelji so ob koncu postopka strateške ocene obveščeni o odločitvi glede njihove vloge (ali se nadaljuje ali ne).

8.3 OPERATIVNA OCENA

Operativno oceno izvede stalni sekretariat in predstavlja **30 %** teže celotne ocene projekta. Glavni cilj operativne ocene je oceniti zanesljivost predloga, tj. ali je predlog utemeljen, realen, dosleden in skladen, popoln, pripravljen za učinkovito vodenje in hitro izvajanje ter ali predstavlja najugodnejšo rešitev. V okviru operativne ocene se ocenjujejo naslednja merila:

- **Zasnova in utemeljitev projekta** (12 %): v kolikšni meri so elementi delovnega načrta (dejavnosti, rezultati, izložki, kazalniki) celoviti, realni, dosledni in skladni; v kolikšni meri bo predlagana zasnova projekta vodila k doseganju ciljev in pričakovanih rezultatov;
- **izvedljivost in operativna pripravljenost projekta** (8 %): v kolikšni meri je predlog izvedljiv (da ga je mogoče izvesti v danem časovnem okviru) in operativno pripravljen;
- **organizacijske ureditve in operativna zmogljivost** (5 %): v kolikšni meri so dejavnosti vodenja in obveščanja ustrezne in podpirajo celotno izvajanje projekta;

- **proračun** (5 %): v kolikšni meri je proračun skladen in sorazmeren.

Okvirna vprašanja za ocenjevanje za vsako merilo so predstavljena v smernicah EUI-IA, poglavje 3.2 „Izbirni postopek“.

Po operativni oceni izbirni odbor opravi končni izbor. Prijavitelji bodo o odločitvi obveščeni ob koncu postopka operativnega ocenjevanja.

8.4 SISTEM TOČKOVANJA

Pri odločanju pomaga sistem točkovanja. Vsakemu ponderiranemu merilu je dodeljena ocena od 1 do 10, rezultat pa je povprečna ocena na projekt. Uporablja se naslednja lestvica točkovanja:

9–10 – odlično

7–8 – dobro

5–6 – ustrezno

3–4 – slabo

1–2 – zelo slabo

Upoštevajte, da je projekt, ki pri katerem koli ocenjevalnem merilu prejme štiri točke ali manj, samodejno zavržen in ne bo več obravnavan.

Sistem točkovanja se uporablja ne le ob upoštevanju posebnih prednosti vsakega projektnega predloga, temveč tudi v duhu konkurenčnega postopka, pri čemer se primerjalno upoštevajo drugi projektni predlogi, predloženi v okviru istega razpisa za zbiranje predlogov. Zato prijavitelji projektnih predlogov, ki niso bili uvrščeni v ožji izbor za operativno oceno ali niso bili dokončno odobreni, ne prejmejo svojih točk, temveč podrobne pripombe za vsa ocenjena merila.

Prijavitelji projektov morajo upoštevati, da v primeru, da so bili izbrani na podlagi izbirnega postopka, niso samodejno upravičeni do prejema ustreznih nepovratnih sredstev EU. Če pogoji, opredeljeni v začetni fazi projekta, niso izpolnjeni (ker projekt ni ustrezno pripravljen za izvajanje), si pooblaščen organ pridržuje pravico, da projekt prekine in ga odstrani s seznama odobrenih projektov EUI-IA (za več podrobnosti glej smernice EUI-IA, poglavje 4 „Začetna faza in naročanje“).

8.5 MERILA ZA IZKLJUČITEV PROSILCEV ZA NEPOVRATNA SREDSTVA

V skladu s finančno uredbo³¹, se lahko prosilci izključijo iz postopka dodeljevanja nepovratnih sredstev, če so glavni mestni organ ali osebe, ki imajo pooblastila za zastopanje, odločanje ali nadzor v glavnem mestnem organu, ali osebe, ki so bistvene za izvajanje projekta, v enem ali več naslednjih situacij za izključitev:

- stečajni postopki, postopki zaradi insolventnosti ali likvidacije;
- kršitev obveznosti v zvezi s plačevanjem davkov ali prispevkov za socialno varnost;
- hude kršitve poklicnih pravil, vključno z zavajanjem;
- goljufija;
- korupcija;
- ravnanje v povezavi s kriminalno združbo;
- pranje denarja ali financiranje terorizma;
- teroristična kazniva dejanja ali kazniva dejanja, povezana s terorističnimi kaznivimi dejanji;
- delo otrok in druge oblike trgovine z ljudmi;
- nepravilnosti;
- ustanavljanje ali delovanje kot navidezno podjetje.

Med postopkom prijave morajo vsi prijavitelji skupaj z obrazcem za prijavo predložiti izjavo, s katero potrjujejo, da za glavni mestni organ in projektne partnerje ne velja nobeno od zgoraj navedenih meril za izključitev. Ta izjava je vključena v potrditveni list, ki je priložen obrazcu ta prijavo na elektronskem portalu za prenose. Upoštevajte, da mora potrditveni list ustrezno podpisati pravni zastopnik glavnega mestnega organa, da se prijava pri preverjanju upravičenosti šteje za upravičeno.

Med izbirnim postopkom in pred končno odločitvijo izbirnega odbora o dodelitvi nepovratnih sredstev stalni sekretariat preveri prosilce v sistemu zgodnjega odkrivanja in izključevanja (EDES), sistemu, ki ga je vzpostavila Evropska komisija za okrepitev zaščite finančnih interesov Unije in zagotovitev dobrega

---

³¹ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>

finančnega poslovođenja³². Če je glavni mestni organ odkrit v sistemu EDES, Stalni sekretariat o tem obvesti prosilca, ki ima nato možnost predložiti obrambo pred končno odločitvijo izbirnega odbora v skladu z načelom sorazmernosti.

9. ZAČETNA FAZA IN NAROČANJE

Začetna faza zajema prvih šest mesecev pred izvedbeno fazo projekta. Njen namen je zagotoviti, da so izpolnjeni vsi upravni pogoji za nemoten in učinkovit začetek izvajanja projekta, ter zagotoviti jamstva v zvezi s stopnjo pripravljenosti projekta (vodenje projekta, izvajanje projekta, obvladovanje tveganj). Glavni vidiki, obravnavani v tej fazi, so usposabljanja za vodenje projekta (vključno z uvedbo okvira poročanja in spremljanja), izpolnjevanje upravnih in pravnih zahtev za začetek projekta, vključitev priporočil izbirnega odbora, predhodna revizija in preverjanje pripravljenosti. Cilj začetne faze je tudi vzpostavitev uspešnega sodelovanja med ekipo, ki vodi projekt, in osebjem stalnega sekretariata.

Preverjanje pripravljenosti projekta je postopek, ki je vključen v začetno fazo, da se čim bolj preprečijo večje nepričakovane težave med izvajanjem projekta. Preverjanje pripravljenosti projekta opravi prvo stopenjski kontrolor med predhodno revizijo in stalni sekretariat, zajema pa celoten obseg upravljavskih, upravnih, finančnih in operativnih vprašanj, ki bi lahko vplivala na dobro izvedbo projekta in doseganje njegovih ciljnih rezultatov. Pri preverjanju pripravljenosti se preveri tudi, ali ima projekt zanesljivo strategijo in ali so ustrezno predvidene teme, ki se obravnavajo v oddelku obrazca za prijavo, ki se nanaša na obvladovanje tveganj (tj. vodenje projekta, človeške zmogljivosti za izvajanje projekta, pripravljenost v postopkih javnega naročanja, realen časovni načrt, pravno okolje za izvajanje projekta, dokumentacija v zvezi z naložbami, lokacija in upravna pooblastila itd.).

Če začetna faza ni uspešno zaključena v predlaganem šestmesečnem roku (kateri koli od zgoraj navedenih korakov ni dokončan ali je rezultat predhodne revizije in/ali preverjanja pripravljenosti negativen), ima pooblaščen organ pravico prekiniti projekt (glede na to, da koncept še ni dovolj pripravljen, da bi ga bilo mogoče izvajati) in ga odstraniti s seznama odobrenih projektov EUI-IA. V tem primeru se za projekt izplačata samo dva pavšalna zneska za pripravo projekta in začetno fazo. Če se začetna faza prekine pred zaključkom (npr. projekt odpade), se glavnemu mestnemu organu sprostijo samo pavšalni znesek, predviden za stroške priprave projekta.

Uspešno zaključena začetna faza je nujni pogoj za pridobitev sredstev iz ESRR za izvajanje in začetek faze izvajanja projekta.

---

³² Člen 142 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

10. KAKO PRIDOBITI POMOČ

Osebe stalnega sekretariata bo prijaviteljem pripravljeno pomagati pri vseh tehničnih vprašanjih, ki jih bodo imeli med razpisom za zbiranje predlogov EUI-IA – podrobnosti so na voljo na spletišču EUI. Poleg tega velja naslednje:

- stalni sekretariat bo organiziral seminarje za prijavitelje v različnih mestih po Evropi. Datumi in kraji seminarjev za prijavitelje so na voljo na spletišču pobude EUI. Na teh seminarjih se bodo udeleženci lahko dogovorili za dvostranska srečanja s člani stalnega sekretariata in/ali predstavniki Evropske komisije, na katerih bodo razpravljali o svoji projektni zamisli;
- organizirani bodo spletni seminarji o posebnih vidikih razvoja in predložitve projekta;
- na spletišču pobude EUI je na voljo spletna rubrika z vprašanji in odgovori, potekala pa bodo tudi dvostranska spletna posvetovanja;
- prijavni paket (ki ga sestavljajo: razpisni pogoji, smernice EUI-IA, tehnična navodila za platformo za elektronsko izmenjavo (EEP), podrobna navodila za izpolnjevanje obrazca za prijavo, ki je na voljo na spletu v vseh jezikih EU v sistemu EEP, in delovni dokument za prijavo, ki je v skladu s pravili Sodišča), je na voljo na spletišču pobude EUI.

11. KLJUČNI DATUMI

- **06/05/2024** – objava tretjega razpisa za zbiranje predlogov za sklop EUI-IA
- **06/2024 – 10/2024** – seminarji za prijavitelje in spletna posvetovanja
- **14/10/2024 (ob 14.00 uri CEST)** – rok za oddajo obrazcev za prijavo
- **03/2025** – okvirni datum za končno odločitev o odobritvi projektov
- **09/2025** - datum zaključka začetne faze
- **01/10/2025** – datum začetka izvajanja za vse odobrene projekte

Veselimo se, da bomo kmalu prebrali vaše projektne predloge!